

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
CEZARY BANASIŃSKI

DOK-1-421/66/04/ES

Warszawa, 2005-04-20

DECYZJA Nr DOK - 35/2005

I. Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Nafty Polskiej S.A. z siedzibą w Warszawie, **wydaje zgodę na dokonanie koncentracji**, polegającej na przejęciu przez Naftę Polską S.A. z siedzibą w Warszawie bezpośredniej kontroli nad spółkami:

- 1) Zakłady Azotowe w Tarnowie - Mościcach S.A. z siedzibą w Tarnowie,
- 2) Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. z siedzibą w Kędzierzynie - Koźlu,
- 3) Zakłady Chemiczne „Organika-Sarzyna” S.A. z siedzibą w Nowej Sarzynie,
- 4) Zakłady Chemiczne „Zachem” S.A. z siedzibą w Bydgoszczy

pod warunkiem:

1. wyzbycia się przez Naftę Polską S.A. kontroli nad Zakładami Chemicznymi „Zachem” S.A. lub Zakładami Azotowymi w Tarnowie-Mościcach S.A. na rzecz niezależnych od siebie inwestorów, nie pozostających w relacji zależności w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.),
2. zrealizowania wymogu, o którym mowa w punkcie 1, w terminie 3 lat od daty doręczenia niniejszej decyzji.

II. Na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **nakłada** na Naftę Polską S.A. obowiązek dostarczenia informacji o sposobie realizacji warunku, o którym mowa w pkt I decyzji, w terminie 30 dni od daty jego wykonania.

UZASADNIENIE

W dniu 1 grudnia 2004 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynęło od spółki Nafta Polska S.A. z siedzibą w Warszawie (zwanej dalej: „Nafta Polska”), zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu kontroli nad czterema spółkami, tj.:

- Zakładami Azotowymi w Tarnowie-Mościcach S.A. z siedzibą w Tarnowie (zwanymi dalej „ZA Tarnów”),
- Zakładami Azotowymi Kędzierzyn S.A. z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu (zwanymi dalej „ZA Kędzierzyn”),
- Zakładami Chemicznymi „Organika-Sarzyna” S.A. z siedzibą w Nowej Sarzynie (zwanymi dalej „ZCh „Organika-Sarzyna””),
- Zakładami Chemicznymi „Zachem” S.A. z siedzibą w Bydgoszczy (dalej „ZCh „Zachem”).

W związku z tym, iż: spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, tj.:

- łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą antymonopolową”,
- przejęcie przez jednego przedsiębiorcę kontroli nad innymi przedsiębiorcami jest jedną z form koncentracji, określoną w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek egzoneryjnych, wymienionych w art. 13 ustawy antymonopolowej, powodująca odstępianie od konieczności zgłoszenia koncentracji,

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej także „organem antymonopolowym”, wszczął postępowanie w przedmiotowej sprawie, o czym powiadomił wnioskodawcę pismem z dnia 14 grudnia 2004 r., zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje.

Opis i przyczyny transakcji.

Planowana koncentracja polega na przejęciu przez Naftę Polską bezpośredniej kontroli nad czterema spółkami, tj. ZA Tarnów, ZA Kędzierzyn, ZCh „Organika-Sarzyna” i ZCh „Zachem”, w drodze nabycia do 80 % akcji każdej z powyżej wskazanych spółek.

Zgłoszona transakcja jest wynikiem realizacji „Strategii dla przemysłu chemicznego w Polsce do 2010 r.”. Zgodnie z ww. dokumentem Nafta Polska została zobowiązana do opracowania strategii restrukturyzacji oraz prywatyzacji sektora

Wielkiej Syntezy Chemicznej, zwanego dalej również „WSCh”, a po jej zaakceptowaniu przez Radę Ministrów, również do jej wdrożenia.

W wyniku planowanej koncentracji Nafta Polska skupi w swojej grupie kapitałowej pakiety akcji ZA Tarnów, ZA Kędzierzyn, ZCh „Zachem” i ZCh „Organika-Sarzyna” jedynie przejściowo, tylko i wyłącznie w celu ich zbycia inwestorom w procesie prywatyzacji. Należy zauważyć, że już obecnie Nafta Polska sprawuje nadzór właścicielski nad Podmiotami WSCh, wykonując prawa z ich akcji na Walnych Zgromadzeniach w ramach pełnomocnictwa udzielonego przez Ministra Skarbu Państwa. Niemniej, do pełnej realizacji zadań Nafty Polskiej w sektorze WSCh, niezbędne jest nabycie akcji przedmiotowych spółek na obecnym etapie procedur prywatyzacyjnych.

Zgodnie z przyjętym przez Zarząd Nafty Polskiej wstępnym harmonogramem realizacji procesu prywatyzacji czterech ww. spółek, zbycie akcji zainteresowanym inwestorom ma nastąpić do końca listopada 2005 r. Równoległe do procedur prywatyzacyjnych Nafta Polska będzie nadzorować procesy restrukturyzacji wewnętrznej w ww. spółkach.

Uczestnicy koncentracji.

I. **Nafta Polska** – aktywny uczestnik koncentracji – jest spółką Skarbu Państwa utworzoną na mocy zapisów rządowego *Programu restrukturyzacji i prywatyzacji sektora naftowego*, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 15 lipca 1995 r. Akt zawiązania Spółki Akcyjnej sporządzony został w formie aktu notarialnego w dniu 7 maja 1996 r. Wszystkie akcje zostały objęte przez jednego akcjonariusza, jakim był i nadal pozostaje Skarb Państwa.

Przedmiot działalności Nafty Polskiej obejmuje realizację restrukturyzacji i prywatyzacji sektora naftowego oraz sektora Wielkiej Syntezy Chemicznej. Spółka może – na zasadach określonych we właściwych przepisach – wykonywać powierzone i zlecone przez organy administracji publicznej zadania i czynności, w tym, w zakresie sektora naftowego i sektora WSCh.

Nafta Polska posiada pakiety większościowe w następujących podmiotach:

- 1) Grupa Lotos S.A. (75 % akcji). Podmiot ten prowadzi działalność w zakresie przerobu ropy naftowej oraz dystrybucji i sprzedaży produktów naftowych obejmujących w szczególności benzyny bezołowiowe, oleje napędowe, oleje opałowe, paliwo lotnicze, oleje smarowe silnikowe oraz przemysłowe, asfalty i gazy. W ramach realizacji rządowego programu „Strategii dla przemysłu naftowego w Polsce”, Grupa Lotos S.A. w dniu 3 lutego 2005 r. przejęła od Nafty Polskiej kontrolę nad Rafinerią Czechowice S.A., Rafinerią Jasło S.A., Rafinerią Nafty Glimar S.A. i Przedsiębiorstwem Poszukiwań i Eksploatacji Złóż Ropy i Gazu „Petrobaltic” S.A.

Przedmiot działania ww. rafinerii obejmuje produkcję i sprzedaż różnego rodzaju paliw, olejów smarowych i technologicznych oraz innych specyfików naftowych oraz dodatków chemicznych.

Przedsiębiorstwo Poszukiwań i Eksploatacji Złóż Ropy i Gazu „Petrobaltic” S.A. prowadzi działalność na rynku wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego oraz świadczy usługi związane z eksploatacją złóż ww. surowców, jak również

produkuje i dystrybuuje energię elektryczną, prowadzi hurtową sprzedaż paliw stałych, ciekłych, gazowych i produktów pochodnych.

- 2) Naftobazy Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiot działalności tej spółki obejmuje m.in. magazynowanie, składowanie i przechowywanie produktów pochodnych ropy naftowej oraz paliw płynnych, przeładunek morski, lądowy i spedycję ww. produktów, usługi w zakresie uszlachetniania paliw i gazów oraz usługi w zakresie budowy i remontów zbiorników magazynowych i urządzeń przeładunkowych do ropy naftowej i paliw płynnych.

Ponadto, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Ministra Skarbu Państwa, Nafta Polska wykonuje prawa z akcji w:

- 1) Zakładach Azotowych Puławy S.A.,
- 2) Zakładach Chemicznych Police S.A.

Powyższe pełnomocnictwo ma ograniczony zakres, bowiem w sprawach ustalania składu osobowego władz ww. spółek, przeznaczania zysku albo określania sposobu pokrycia strat, likwidacji i rozwiązania spółek, podwyższenia i obniżenia kapitału zakładowego spółek, wymagana jest uprzednia zgoda Ministra Skarbu Państwa.

Nafta Polska posiada również 17,32 % akcji PKN Orlen S.A.

II. ZA Tarnów – pasywny uczestnik koncentracji – to spółka Skarbu Państwa prowadząca działalność w branży chemicznej. Jej podstawowa działalność koncentruje się na trzech rynkach produktowych, obejmujących w szczególności produkcję chemikaliów organicznych podstawowych pozostałych, produkcję nawozów sztucznych i przetwarzanie produktów azotowych oraz produkcję wyrobów z tworzyw sztucznych.

Działalność wytwórcza tej spółki zlokalizowana jest w trzech centrach produkcyjnych i obejmuje następujące produkty:

- Centrum Kaprolaktamu – kaprolaktam, butylal, formalina techniczna, 1, 3, 5 trioksan, 1, 3 dioksoan,
- Centrum Tworzyw Sztucznych – tworzywa konstrukcyjne i surowce do ich wytwarzania, w szczególności kopolimery acetalowe, poliamid 6 i tworzywa fluorowe, polimery bazowe w postaci proszków i granulatów, dyspersje wodne, wyroby z tworzyw sztucznych w postaci osłonek poliamidowych, rurek z poliamidu i polietylenu LDPE oraz wyroby z PCW, takie jak profile okienne i drzwiowe, rury drenarskie, rury osłonowe, płyty twarde i spienione oraz mieszanki do produkcji wyrobów wytłaczanych,
- Centrum Nawozów – nawozy azotowe, związki chemiczne na bazie kwasu azotowego i siarkowego, CO₂ dla celów spożywczych i technicznych oraz katalizatory do wybranych syntez nieorganicznych.

Ponadto, ZA Tarnów produkuje szeroką gamę tzw. pozostałych chemikaliów, obejmujących m.in. amoniak ciekły, kwas azotowy, azot ciekły, chlor ciekły, kwas solny, nitrozy, wodorotlenek sodu (ług sodowy) i podchloryn sodu. Wspomniane produkty wykorzystywane są głównie jako surowce do produkcji różnorodnych wyrobów gotowych lub jako elementy uzupełniające pracę instalacji przemysłowych.

Najważniejsze produkty wytwarzane przez ZA Tarnów w 2003 r. oraz szacunkowy udział tej spółki w sprzedaży poszczególnych produktów na rynku krajowym przedstawiały się następująco:

- kaprolaktam – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- wodorotlenek sodu – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- kwas solny – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- formalina – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- chlor – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- nitroza – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- kwas azotowy (techniczny) – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- podchloryn sodu – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- nawozy azotowe – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*, w tym:
  - saletra amonowa, saletra amonowa magnezowo-wapniowa, saletrzaki, mix nawozowy, zwane dalej „nawozami saletrzanymi” – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
  - siarczan amonu – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
  - roztwór saletrzano-mocznikowy, zwany dalej „RSM” – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

ZA Tarnów tworzą grupę kapitałową, w skład której wchodzi następujące spółki:

- Zakład Budowy Aparatury Chemicznej „ZBACH” Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiotem działania tej spółki jest produkcja cystern, pojemników i zbiorników metalowych;
- Tarnowskie Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „WIEZAT” Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiotem działania tej spółki jest wykonywanie robót budowlanych izolacyjnych;
- Zakład Remontów Elektrycznych oraz Instalatorstwo Elektryczne „ELZAT” Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiot działania tej spółki obejmuje produkcję silników elektrycznych, prądnic i transformatorów;
- Zakład Wykonawstwa Remontów i Inwestycji Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiot działania tej spółki obejmuje usługi z zakresu budownictwa ogólnego i inżynierii lądowej;
- Biuro Projektów Zakładów Azotowych „BIPROZAT” – Tarnów Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiotem działania tej spółki jest projektowanie budowlane, urbanistyczne i technologiczne;
- Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiot działania tej spółki obejmuje gospodarkę ściekami, wywóz i unieszkodliwianie odpadów;
- „PROREM” Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiotem działalności tej spółki jest produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia;
- Przedsiębiorstwo Transportu Kolejowego „KOLTAR” Sp. z o.o. (100 % udziałów). Spółka świadczy usługi transportowe;
- „OKNOTAR” Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiot działania tej spółki obejmuje produkcję wyrobów z tworzyw sztucznych dla budownictwa;

- Zakład Pomiarów i Automatyki „AUTOMATYKA” Sp. z o.o. (51 % udziałów). Spółka ta działa na rynku produkcji instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i badawczych oraz nawigacyjnych.

III. **ZA Kędzierzyn** – pasywny uczestnik koncentracji – to spółka Skarbu Państwa, która prowadzi działalność w branży chemicznej w zakresie produkcji chemikaliów nieorganicznych i organicznych podstawowych, nawozów sztucznych i związków azotowych, oraz klejów i żelatyny.

Produkcją poszczególnych wyrobów chemicznych zajmują się tzw. Jednostki Biznesowe, a mianowicie:

- Jednostka Biznesowa Oxoplast – wytwarzająca głównie bazowe produkty organiczne, takie jak alkohole oxo (oktanol, 2-etylohexanol, n-butanol, izobutanol), plastyfikatory (ftalany dwuoktylu, dwuizobutyli, dwubutyli), bezwodnik ftalowy i bezwodnik maleinowy;
- Jednostka Biznesowa Nawozy – produkująca amoniak, mocznik techniczny i nawozowy, roztwór saletrzano-mocznikowy (RSM), nawozy saletrzane tzw. *salmagi*;
- Jednostka Biznesowa Kleje – wytwarzająca żywice klejowe i formalinę.

Najważniejsze produkty ZA Kędzierzyn i ich udziały w rynku krajowym w 2003 r. przedstawiały się następująco:

- alkohole oxo – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- plastyfikatory – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*, w tym:
  - ftalan dwuoktylu – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
  - ftalan dwuizobutyli – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
  - ftalan dwubutyli – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- bezwodnik kwasu maleinowego i ftalowego – odpowiednio *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- amoniak – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- nawozy azotowe – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*, w tym:
  - mocznik nawozowy – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
  - saletra amonowa, saletrzaki, mix nawozowy, zwane dalej „nawozami saletrzanymi” – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
  - RSM – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- żywice klejowe – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- formalina – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- kwas azotowy techniczny – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- azotyn sodu – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

ZA Kędzierzyn tworzą grupę kapitałową obejmującą następujące spółki:

- Zakład Remontowy Rekom Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiotem działalności spółki jest instalowanie, remontowanie, konserwacja i modernizacja sprężarek, wentylatorów i podobnych urządzeń;
- Przedsiębiorstwo Transportowo – Spedycyjne Autozak Sp. z o.o. (100 % udziałów). Spółka świadczy usługi spedycyjne, diagnostyczne i serwisowe;

- ASTER ZAK Sp. z o.o. (100 % udziałów). Spółka świadczy usługi remontowe, serwisowe, elektryczne z zakresu automatyki;
- ZAK Serwis Sp. z o.o. (100 % udziałów). Spółka działa na rynku usług remontowych;
- Hotel Centralny Sp. z o.o. (100 % udziałów). Spółka działa na rynku usług hotelarskich i restauracyjnych;
- Hotel ORW Azoty Sp. z o.o. (100 % udziałów). Spółka działa na rynku usług hotelarskich i restauracyjnych;
- Chemzak Sp. z o.o. (100 % udziałów). Przedmiotem działania spółki jest produkcja chemikaliów nieorganicznych.

Ponadto ZA Kędzierzyn posiadają mniejszościowe pakiety akcji i udziałów w spółkach tzw. stowarzyszonych, a mianowicie:

- Chemkol Sp. z o.o. (49 % udziałów). Przedmiot działalności spółki obejmuje usługi transportu kolejowego i spedycji;
- ZR Remzak Sp. z o.o. w upadłości (47,6 % udziałów). Spółka świadczy usługi remontowo – montażowe;
- ZPL Lenwit Sp. z o.o. w upadłości (24,5 % udziałów). Spółka prowadzi działalność w zakresie przerobu słomy i nasion lnianych oraz produkuje włókna lniane oraz płyty wiórowe;
- ZBA Kędzierzyn Sp. z o.o. w likwidacji (24,07 % udziałów). Przedmiot działalności spółki obejmuje produkcję maszyn ogólnego przeznaczenia;
- OZPL Linopłyt S.A. (20,24 % akcji). Spółka działa na rynku produkcji płyt wiórowych i słomy lnianej oraz wyrobów ze słomy lnianej.

IV. **ZCh „Organika-Sarzyna”** – pasywny uczestnik koncentracji - jest spółką Skarbu Państwa, działającą w branży chemicznej. Działalność tej spółki koncentruje się na produkcji środków ochrony roślin i produkcji tworzyw sztucznych, w szczególności różnego rodzaju żywic.

Główne produkty wytwarzane przez tę spółkę i ich udziały w rynku krajowym w 2003 r. przedstawiały się następująco:

- środki ochrony roślin – **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, w tym herbicydy zbożowe (grupa Chwastox) – **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,
- żywice epoksydowe – **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,
- żywice poliestrowe – **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,
- żywice fenolowe – **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,
- saletra wapniowa (zaliczana do nawozów azotowych) poniżej **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

ZCh „Organika–Sarzyna” posiadają pakiety kontrolne i mniejszościowe udziały w grupie następujących spółek:

- DMS „Sarzyna Żywice Konstrukcyjne” Sp. z o.o. (50 % udziałów). Spółka działa na rynku sprzedaży hurtowej wyrobów chemicznych;
- Komunalna Biologiczna Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o. (56,6 % udziałów). Spółka prowadzi działalność w zakresie gospodarki ściekami, wywozu nieczystości, unieszkodliwiania odpadów oraz usług sanitarnych pokrewnych;

- Zakład Doświadczalny „Organika” Sp. z o.o. (51 % udziałów). Spółka produkuje pestycydy i pozostałe środki agrotechniczne;
- Zakład Chemiczny „Silikony Polskie” Sp. z o.o. (30 % udziałów). Spółka jest obecna na rynku produkcji tworzyw sztucznych, w szczególności żywic silikonowych.
- ZR-B „Organika” Sp. z o.o. (49 % udziałów). Spółka działa na rynku robót ogólnobudowlanych i wykończeniowych;
- ZU-P „Gumokor-Organika” Sp. z o.o. (34 %). Spółka świadczy usługi z zakresu obróbki metali, nakładania powłok na metale oraz robót budowlanych izolacyjnych;
- ZP-U „Organika-Projekt” Sp. z o.o. (49 % udziałów). Spółka prowadzi działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego i technologicznego;
- ZU-P „Drewrem-Organika” Sp. z o.o. (49 % udziałów). Spółka produkuje wyroby stolarskie i ciesielskie dla budownictwa;
- ZP-H-U „Odlewnia-Sarżyna” Sp. z o.o. w likwidacji. Spółka działa na rynku odlewnictwa żeliwa;
- ZM-R „Chemrem-Organika” Sp. z o.o. (49 % udziałów). Spółka działa na rynku robót budowlanych;
- ZUE „El-Chem” Sp. z o.o. (45 % udziałów). Spółka działa na rynku instalacji elektrycznych, wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej;
- ZUE „Wod-Rem” Sp. z o.o. (43 % udziałów). Spółka świadczy usługi w zakresie rozprowadzania, poboru i uzdatniania wody oraz wykonawstwa instalacji wodno-kanalizacyjnych;
- „NS Automatyka” PPHU Sp. z o.o. (35 % udziałów). Spółka produkuje systemy do sterowania procesami przemysłowymi.

V. **ZCh „Zachem”** – pasywny uczestnik koncentracji – spółka ta prowadzi działalność na rynku diizocjanianu toluenu (tzw. TDI), epichlorohydryny (tzw. EPI), pianek poliuretanowych, na rynku przetwórstwa PCW, w szczególności polwinitów i plastyfikatów oraz na rynku barwników i pigmentów. Produkcja wyrobów prowadzona jest w 5 zakładach i obejmuje następujące produkty:

- Zakład Syntezy – diizocjanian toluenu (tzw. TDI), wodorotlenek sodowy, chlor i podchloryn sodu, kwas solny,
- Zakład Epichlorohydryny – epichlorohydryna (tzw. EPI), chlorek allilu, kwas solny techniczny,
- Zakład Pianek PUR – elastyczne pianki poliuretanowe,
- Zakład Barwników – barwniki, pigmenty, środki dezynfekujące, rozjaśniacze optyczne,
- Zakład Tworzyw Sztucznych – polwinity i plastyfikaty.

Najważniejsze produkty wytwarzane przez tę spółkę oraz jej udziały w zakresie sprzedaży poszczególnych wyrobów w rynku krajowym w 2003 r. przedstawiały się następująco:

- poliiole poliestrowe – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- pianki poliuretanowe – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- pigmenty nieorganiczne – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- barwniki – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- granulaty kablowe – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,

- epichlorohydryna (EPI) – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- diizocjanian toluenu (TDI) – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- kwas solny - *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- chlor – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- wodorotlenek sodu – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- podchloryn sodu – *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

ZCh „Zachem” posiadają jedną spółkę zależną pod nazwą ZACHEM UCR Sp. z o.o., działającą na rynku instalowania, naprawy i konserwacji maszyn ogólnego przeznaczenia. Ponadto spółka ta posiada udziały w następujących tzw. spółkach stowarzyszonych:

- BUDPUR Sp. z o.o. (27,73 % udziałów). Spółka produkuje wyroby z tworzyw sztucznych dla budownictwa;
- Przedsiębiorstwo CARGO Sp. z o.o. (48,96 % udziałów). Spółka prowadzi działalność w zakresie handlu i magazynowania;
- Zakłady Mechaniczno-Antykorozyjne METALKO Sp. z o.o. (24,4 % udziałów). Spółka świadczy usługi mechaniczno – antykorozyjne;
- Natura Chemical Products Sp. z o.o. (33,02 % udziałów). Spółka prowadzi działalność w zakresie produkcji specjalistycznych pianek poliuretanowych;
- SOPUR Innowacyjno – Wdrożeniowa Sp. z o.o. (40,94 % udziałów). Spółka zajmuje się produkcją systemów poliuretanowych;
- PTS TRANSCHEM Sp. z o.o. (27,81 % udziałów). Spółka działa na rynku towarowego transportu drogowego;
- PTU TRANSCLEAN Sp. z o.o. (27,81 % udziałów). Spółka świadczy usługi w zakresie towarowego transportu drogowego płynnych chemikaliów;
- BHZ ZANOCHEM Sp. z o.o. (40 % udziałów). Spółka prowadzi kompleksową obsługę handlu zagranicznego.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 37, poz. 334):

- A) rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **horyzontalnym** (poziomym), jest każdy rynek produktowy, na którym

zaangażowani są co najmniej dwaj przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji (rynki wspólne) i gdzie koncentracja prowadzi do uzyskania łącznego udziału w rynku geograficznym w wysokości większej niż 20 %,

- B) rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **wertykalnym** (pionowym), jest każdy rynek, jeżeli równocześnie działa na nim co najmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji, jest on równocześnie rynkiem zakupu lub sprzedaży, na którym działa którykolwiek z pozostałych przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji i indywidualny lub łączny udział w rynku przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji na tych rynkach przekracza 30 %, bez względu na to, czy aktualnie istnieje powiązanie typu dostawca-odbiorca między tymi przedsiębiorcami,
- C) rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **konglomeratowym**, jest każdy rynek, na którym pomiędzy uczestnikami koncentracji nie istnieją żadne powiązania (układy) horyzontalne i wertykalne, ale przynajmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji posiada więcej niż 40 % udziału w jakimkolwiek rynku właściwym.

Mając na względzie definicję rynku właściwego oraz ww. kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, organ antymonopolowy uznał, iż:

Ad. A) W niniejszej sprawie występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ *w układzie horyzontalnym*, a mianowicie:

- I. Rynek saletry amonowej, saletry amonowej magnezowo-wapniowej, saletrzaków i mix-u nawozowego, zwany dalej „rynkem nawozów saletrzanych”,
- II. Rynek kwasu solnego.

Ad. I Rynek nawozów saletrzanych – rynek wspólny dla ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn.

Z informacji zawartych w zgłoszeniu wynika, iż trzy spośród spółek przejmowanych przez Naftę Polską w ramach niniejszej transakcji, tj. ZA Kędzierzyn, ZA Tarnów i ZCh „Organika-Sarzyna” prowadzą działalność na szeroko rozumianym rynku nawozów azotowych. Tego rodzaju działalności nie prowadzi natomiast Nafta Polska ani żadna z kontrolowanych przez nią spółek.

ZA Kędzierzyn produkują mocznik, nawozy saletrzane i RSM. Oferta produktowa ZA Tarnów obejmuje nawozy saletrzane, siarczan amonu i RSM.

Natomiast ZCh „Organika-Sarzyna” w latach 2002-2003 produkowały saletrę wapniową z kwasu azotowego odpadowego. Wspomniana saletra wapniowa zawiera 8 % czystego azotu i jest zaliczana do nawozów azotowych. Ze względu na fakt, iż saletra wapniowa nie jest wytwarzana przez pozostałe spółki podlegające koncentracji, a jej sprzedaż jest nieistotna dla bilansu azotu w Polsce, wspomniany produkt został pominięty w charakterystyce nawozów azotowych.

Rynkami właściwymi (wspólnymi dla ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów) od strony produktowej jest rynek nawozów saletrzanych obejmujący saletrę amonową, saletrę

amonową magnezowo-wapniową, mix nawozowy i saletrzaki (1) oraz rynek RSM (2). Nawozy saletrzone należą do grupy nawozów azotowych, do których również zalicza się mocznik, siarczan amonu i RSM. Każdy z ww. nawozów należy zakwalifikować jako odrębny rynek właściwy. Za takim określeniem rynku właściwego od strony produktowej przemawiają w szczególności następujące względy.

Każdy z ww. produktów należy do tzw. nawozów azotowych prostych, dostarczających roślinom najważniejszego składnika pokarmowego, jakim jest azot. Wpływają zatem na intensywny rozwój roślin, zwiększając ich masę zieloną oraz plon nasion, zatem pod względem przeznaczenia spełniają podobne funkcje.

Produkcja poszczególnych nawozów zawierających azot z reguły wymaga odmiennych typów urządzeń dla różnych typów nawozów. W ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów jedynie produkcja nawozów saletrzanych (saletry amonowej, saletry amonowej magnezowo-wapniowej, saletrzaków i mix-u nawozowego) odbywa się zamiennie na tych samych urządzeniach. Instalacja do produkcji mocznika w ZA Kędzierzyn nie może być wykorzystana do produkcji nawozów saletrzanych, natomiast półprodukt z tej instalacji (roztwór mocznika) z półproduktem z instalacji saletry amonowej (roztwór saletry amonowej) służy do wytworzenia roztworów saletrzano-mocznikowych (RSM) na oddzielnej instalacji.

Do produkcji siarczanu amonu wykorzystywana jest odrębna instalacja. Siarczan amonu jest produkowany z roztworu siarczanu amonu powstającego jako produkt odpadowy w procesach okymacji i przegrupowania Beckmana. Siarczan amonu jest produktem ubocznym powstającym przy produkcji kaprolaktamu.

W odniesieniu do właściwości, wspomniane nawozy azotowe różnią się składem chemicznym, a zwłaszcza zawartością azotu. Z punktu widzenia popytu poszczególne typy nawozów zawierających azot posiadają pewne odmienne cechy indywidualne. Przydatność rolniczą poszczególnych nawozów azotowych określają właściwości wynikające ze składu chemicznego oraz właściwości użytkowe, w dużym stopniu uzależnione od postaci nawozu i technologii jego wytwarzania. Według wymagań UE (rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2003/2003 z dnia 13 października 2003 r.) podstawowe nawozy azotowe obejmują następujące grupy:

- Mocznik - produkt otrzymywany z amoniaku i dwutlenku węgla w procesie syntezy chemicznej którego głównym składnikiem jest dwuamid kwasu węglowego (NH_4NO_3) o minimalnej zawartości azotu 44 %. Jest to najbardziej skoncentrowany nawóz stały w postaci granulek, o zawartości ok. 46 % czystego azotu w formie amidowej. Nadaje się szczególnie do nawożenia roślin uprawnych o dłuższym okresie wegetacji. Może być stosowany przedsiewnie i pogłównie na wszystkie rodzaje gleb, z wyjątkiem gleb bardzo kwaśnych. Ze względu na łatwą rozpuszczalność w wodzie może być stosowany pogłównie dolistnie. Mocznik nie zawiera żadnych składników drugorzędnych, takich jak magnez czy siarka.
- Siarczan amonu - produkt otrzymywany w procesie chemicznym, którego głównym składnikiem jest siarczan amonowy ($(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$). W Polsce to produkt uboczny pokoksowniczy, pokaprolaktamowy, z odsiarczania spalin, zawierający min. 20 % azotu w formie amonowej, występujący w formie kryształu. Stosowany jest przedsiewnie, doglebowo. Z uwagi na dużą zawartość siarki może być stosowany pod wybrane uprawy i na glebach o odczynie zasadowym i obojętnym, głównie pod rośliny siarkolubne.

- Nawóz azotowy na bazie azotanu amonu o zawartości azotu powyżej 28 % N, obejmujący saletrę amonową o zawartości azotu 34 % i saletrę amonową magnezowo-wapniową o zawartości azotu 32 % - produkty otrzymywane w procesie chemicznym w drodze neutralizacji kwasu azotowego gazowym amoniakiem. Ich głównym składnikiem jest azotan amonowy (NH_4NO_3). Występują w postaci granulatu. Są to nawozy uniwersalne o szybkim i trwałym działaniu, stosowane przede wszystkim do nawożenia pogłównego pod wszystkie uprawy roślinne i na wszystkie rodzaje gleb, z wyjątkiem siewu pogłównego na glebach o odczynie zasadowym. Magnez i wapń dodatkowo podnoszą jakość plonowania i ułatwiają pobieranie azotu przez rośliny.
- Azotan amonowy z wypełniaczem o zawartości czystego azotu do 28 % - produkt otrzymywany w procesie chemicznym, którego głównym składnikiem jest azotan amonowy, mogący zawierać wypełniacze takie jak wapniak, zmielony dolomit, siarczan wapnia, siarczan magnezu i kizeryt, o minimalnej zawartości azotu 20 %. Do tej grupy nawozów zalicza się tzw. *saletrzaki*, dla których minimalna zawartość węglanów powinna wynosić 20 %, oraz saletrzaki magnezowe zwane *salmagami*, dla których minimalna zawartość MgO powinna wynosić 2 % oraz mix nawozowy. Występuje w postaci granulatu z granulacji wieżowej lub mechanicznej. Stosowany przedsiewnie, doglebowo. Nie stosowany dolistnie. Zawiera składniki drugorzędne w postaci Ca, Mg, Na, S oraz mikroelementy, np. bor.
- Roztwór saletrzano-mocznikowy, tzw. RSM, a z dodatkiem siarki RSMS, o minimalnej zawartości azotu 26 % - to wysoko skoncentrowany wodny roztwór mocznika i saletry amonowej w stosunku molowym azotu 1:1. Występuje w postaci roztworu 28 %, 30 % i 32 % azotu. Ze względu na zawartość trzech form azotu: amonowej, azotanowej i amidowej jest nawozem o szybkim i długotrwałym działaniu. Może być stosowany na wszystkie rodzaje gleb do przedsiewnego i pogłównego nawożenia. Powszechne stosowanie RSM-u jest ograniczone sposobem aplikacji, w szczególności koniecznością posiadania zbiorników kwasoodpornych do jego przechowywania oraz sposobem nawożenia wymagającym odpowiednio przystosowanych opryskiwaczy ze specjalnymi końcówkami oraz ścieżek technologicznych w uprawach polowych.

Według opinii Instytutu Nawozów Sztucznych w Puławach i Zakładu Nawożenia Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, w przypadku nawozów azotowych trudno wskazać nawozy będące w 100 % substytutami. Można natomiast wśród poszczególnych produktów wskazać nawozy będące bliskimi substytutami pod względem właściwości i zastosowania, co obrazuje poniższa tabela:

Nazwa nawozu	Terminy stosowania		Technika stosowania		Zawartość składników drugorzędnych	Przydatność do transportu luzem	Przydatność do mieszanek bulk blending
	Przedsiewnie	pogłównie	doglebowo	Dolistnie			
Mocznik	S	S (dolistnie)	S	S	O	S	NS
Siarczan Amonu	S	O	S	O	S	S	NS

Saletra Amonowa	NS	S	S	O	O	O	O
Saletrzak	S	NS	S	O	S	NS	S
RSM lub RSMS	S	S	S	NS	NS	S	O

S –pełna zastępowalność (substytucja)

NS – niepełna zastępowalność

O – nie stosuje się

Z informacji zawartych w powyższej tabeli wynika, iż pomimo wskazanych różnic, pomiędzy poszczególnymi rodzajami nawozów występuje stosunkowo duża zamienność funkcyjna oraz ich komplementarność. Zakres substytucji ograniczony jest pewnymi istotnymi dla odbiorców elementami technologii nawożenia, takimi jak terminy stosowania (przedsiewnie, pogłównie), techniki stosowania (doglebowo, dolistnie), zawartość składników drugorzędnych oraz forma użytkowa (granulat, roztwór). Jeśli dodatkowo uwzględni się zawartość czystego azotu w poszczególnych produktach i ich ceny, uznać należy, iż w szczególności mocznik, siarczan amonu i RSM to nawozy stanowiące odrębne rynki produktowe. Natomiast saletrę amonową, saletrę amonową magnezowo-wapniową, saletrzaki i mix nawozowy, zwane na potrzeby niniejszej decyzji nawozami saletrzanymi, zaliczyć należy do tego samego rynku produktowego.

Powyższe stanowisko potwierdzają badania przeprowadzone przez organ antymonopolowy wśród dystrybutorów ww. nawozów azotowych. Wśród przebadanej grupy dystrybutorów, obejmującej również największych dystrybutorów nawozów produkowanych przez ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn, zdecydowana część respondentów (85 %) uznała, iż saletra amonowa i saletrzaki mogą być stosowane przez rolników zamiennie bez żadnych ograniczeń. Również ta grupa produktowa wykazuje najmniejsze, w porównaniu do innych grup nawozów, różnice pod względem cenowym. Zdecydowana większość respondentów (65 %) wykluczała zamienne stosowanie ww. nawozów z siarczanem amonu, będącym typowym nawozem przedsiewnym, o relatywnie mniejszej zawartości azotu (21 %) i z uwagi na zawartość siarki, stosowanym pod określone uprawy i głównie na gleby o odczynie zasadowym.

Na podstawie przekazanych przez Naftę Polską informacji ustalono również, że poszczególne rodzaje nawozów azotowych są zróżnicowane pod względem cenowym, co ilustruje poniższa tabela.

Produkt	2002 r. Średnia cena za tonę		2003 r. Średnia cena za tonę	
	ZA Kędzierzyn	ZA Tarnów	ZA Kędzierzyn	ZA Tarnów
Mocznik	*	-	*	-
Saletra amonowa	*	*	*	*
Saletrzaki	*	*	*	*
RSM	*	*	*	*
Siarczan amonu	-	*	-	*

****tajemnica przedsiębiorstwa***

Z powyższych informacji wyraźnie wynika, iż pomiędzy wskazanymi powyżej rodzajami nawozów azotowych, z wyjątkiem saletry amonowej i saletrzaków oraz RSM, występują na tyle istotne różnice cenowe, iż nie można ich uznać za substytuty. W szczególności:

Mocznik jest nieporównywalny pod względem cenowym z:

- saletrą amonową - bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w 2002 r. wynosiły od 19 % do 20 %, w 2003 r. od 23 % do 18 %,
- saletrzakami – bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w 2002 r. wynosiły od 19 % do 23 %, a w 2003 r. od 26 % do 29 %,
- RSM – bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów wynosiły w 2002 r. od 19 % do 29 %, a w 2003 r. od 26 % do 27 %,
- siarczanem amonu – bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów dochodziły do 52 %.

Saletra amonowa (nawóz saletrzany) jest nieporównywalna pod względem cenowym z:

- mocznikiem – bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w latach 2002-2003 oscyływały w granicach od 18 % do 23 %,
- siarczanem amonu – bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w 2002 r. wynosiły 40 %, zaś w 2003 r. od 38 % do 41 %.

Saletrzaki (nawóz saletrzany) są nieporównywalne pod względem cenowym z:

- mocznikiem - bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w 2002 r. wynosiły od 19 % do 23 %, a w 2003 r. od 26 % do 29 %,
- siarczanem amonu – bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w 2002 r. wynosiły od 37 % do 40 %, a w 2003 r. od 32 % do 36 %.

RSM jest nieporównywalny pod względem cenowym z:

- mocznikiem – bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w 2002 r. wynosiły od 19 % do 29 %, a w 2003 r. od 25 % do 27 %,
- siarczanem amonu - bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w latach 2002-2003 oscyływały w graniach od 32 % do 40 %.

Siarczan amonu jest nieporównywalny pod względem cenowym z:

- mocznikiem – bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w latach 2002-2003 oscyływały w granicach od 51% do 52 %,
- saletrą amonową - bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w latach 2002-2003 oscyływały w granicach od 38 % do 41 %,
- saletrzakami - bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w latach 2002-2003 oscyływały w granicach od 32 % do 40 %,
- RSM-em - bowiem różnice w cenach tych dwóch nawozów w latach 2002-2003 oscyływały w granicach od 32 do 40 %.

Stosunkowo najmniejsze różnice cen występują pomiędzy saletrą amonową i saletrzakami. W 2002 r. różnica w średniej cenie tony saletry amonowej i saletrzaku w ZA Kędzierzyn wynosiła 5,2 %, zaś w 2003 r. 8,4 %. Nieco inaczej kształtowały się różnice w średnich cenach saletrzaków i saletry amonowej w ZA Tarnów. W 2002 r. różnica w cenie tony saletry amonowej i saletrzaku wyniosła zaledwie 1,4 %, przy

czym saletra amonowa była tańsza od saletrzaku. W 2003 r. różnica wyniosła już 9,8 %, jednakże tym razem droższa była saletra amonowa.

Pod względem cenowym nawozem porównywalnym do saletry amonowej i saletrzaków jest RSM. Różnica w cenie tony RSM i saletry amonowej produkowanych w ZA Kędzierzyn wynosiła w 2002 r. ok. 12,7 %, a w 2003 r. ok. 6 %. W porównaniu do saletrzaku w 2002 r. RSM był tańszy o ok. 8 %, a w 2003 r. RSM był droższy od saletrzaku o 2,6 %. Jeśli chodzi o ceny RSM produkowanego przez ZA Tarnów należy wskazać, iż zarówno w 2002 r., jak i w 2003 r., cena RSM była niemalże identyczna z ceną saletrzaków i niewiele wyższa od ceny saletry amonowej. W 2003 r. sytuacja odwróciła się, gdyż RSM był tańszy od saletry amonowej o ok. 9 %.

Podkreślić jednak należy, iż aczkolwiek RSM pod względem cenowym jest porównywalny z saletrą amonową i saletrzakami (nawozami saletrzanymi), z uwagi na sposób jego aplikacji (wymóg posiadania zbiorników kwasoodpornych do jego przechowywania i oraz odpowiednio przystosowanych opryskiwaczy ze specjalnymi końcówkami), jak również niską – 21 % - zawartość azotu, (co skutkuje wyższymi kosztami jednostkowymi pakowania, przechowywania i transportu w stosunku do nawozów saletrzanych czy mocznika), co w efekcie istotnie podnosi koszty stosowania tego nawozu, nie można go uznać za substytut nawozów saletrzanych.

Mając na względzie wszystkie wykazane powyżej różnice i podobieństwa pomiędzy poszczególnymi rodzajami nawozów azotowych organ antymonopolowy uznał, iż mocznik nawozowy, siarczan amonu, RSM i nawozy saletrzane stanowią odrębne rynki właściwe produktowo.

W odniesieniu do aspektu geograficznego rynku nawozów saletrzanych należy przedstawić argumentację za przyjęciem, iż rynkiem właściwym jest krajowy rynek nawozów saletrzanych. Wyznacznikiem takiego określenia rynku jest specyfika samego produktu, jakim są nawozy saletrzane i specyfika obrotu tymi produktami, z jednej strony, z drugiej natomiast struktura krajowej podaży tych nawozów.

Nawozy saletrzane są specyficzną grupą produktów, w odniesieniu do których wielkość produkcji musi być ściśle dopasowana do możliwości transportowych i magazynowych. Dodatkowo dla saletry amonowej (należącej do rynku nawozów saletrzanych) istnieją normy ograniczające wielkość składowania w jednym miejscu – obecnie jest to 300 ton. Z uwagi na fakt, iż większość krajowych producentów nie dysponuje odpowiednimi bazami magazynowymi, sprzedaż nawozów saletrzanych jest realizowana głównie za pośrednictwem dobrze rozwiniętych sieci dystrybucyjnych, posiadających odpowiednie możliwości magazynowania. W przypadku ZA Kędzierzyn sprzedaż tych nawozów jest prowadzona na terenie całego kraju poprzez sieć dealerską, tworzoną przez *(tajemnica przedsiębiorstwa)* pośredników. Sprzedaż przez pośredników stanowi *(tajemnica przedsiębiorstwa)* % krajowej sprzedaży tej spółki. Niewielka część – jedynie *(tajemnica przedsiębiorstwa)* % - jest sprzedawana bezpośrednio okolicznym rolnikom. Umowy sprzedaży, na podstawie których prowadzona jest sprzedaż nawozów saletrzanych w kraju są w ponad 95 % umowami wieloletnimi lub bezterminowymi. Dystrybucja nawozów saletrzanych produkowanych w ZA Tarnów również odbywa się w oparciu o długoterminowe umowy sprzedaży i w *(tajemnica przedsiębiorstwa)* % jest prowadzona przez niezależnych przedsiębiorców. W podobny sposób realizowana jest sprzedaż nawozów

saletranych produkowanych przez pozostałych producentów krajowych, z tą różnicą, iż w przypadku Zakładów Azotowych w Puławach kontrakty na sprzedaż tych nawozów nie są kontraktami wieloletnimi, a w przypadku spółki Anwil S.A. sieć dealerska jest weryfikowana co roku. Generalnie sieci dystrybucyjne obsługujące rynek nawozów saletranych w Polsce od lat tradycyjnie zaopatrują się u tych samych dostawców krajowych. I chociaż daje się zauważyć tendencje do rozszerzania rynków, specyfika rynku nawozów saletranych, przesądza o tym, iż ten rynek ma raczej charakter narodowy. Silna integracja pomiędzy producentami nawozów saletranych a dystrybutorami wynika z faktu, iż producenci krajowi gwarantują stabilność dostaw, a dealerzy gwarantują bezpieczny obrót tymi produktami, ponosząc wszelkie ryzyko związane z tym obrotem. Z powyższych względów dealerzy tradycyjnie zaopatrują się w nawozy saletrane u producentów krajowych, nie szukając w zasadzie innych alternatywnych źródeł dostaw, co również wynika z przeprowadzonych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów badań rynkowych. Nie bez znaczenia są również preferencje i przyzwyczajenia rolników, którzy są wyraźnie zainteresowani produktami krajowymi i z pewną nieufnością odnoszą się do nawozów saletranych pochodzących z importu, zwłaszcza z kierunku byłych państw WNP. Preferencje odbiorców finalnych wynikające z dostępności nawozów saletranych produkcji krajowej, terminów płatności, możliwości reklamacji, jak również możliwości dostarczenia na miejsce oraz istniejące sieci dystrybucyjne utrudniają dostęp do krajowego rynku detalicznego. Wszystkie te elementy, pomimo braku istotnych barier prawnych w zakresie handlu nawozami saletrzanymi na rynkach wykraczających poza terytorium Polski, powodują, iż warunki konkurencji na rynku krajowym, przynajmniej w chwili obecnej, wydają się być odmienne od warunków istniejących w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Wskazuje na to również stosunkowo ograniczona obecność producentów krajowych na rynku europejskim, która uwarunkowana jest wieloma czynnikami natury wewnętrznej i zewnętrznej. Wprawdzie nawozy te są porównywalne pod względem właściwości, w tym jakości, form opakowania, to jednakże z uwagi na powszechny w Europie trend w kierunku ochrony środowiska przed nadmiernym nawożeniem, obserwuje się spadek konsumpcji nawozów. Nadprodukcja nawozów mineralnych w tym obszarze geograficznym wydaje się skutecznie ograniczać polski eksport. W eksporcie, nawozy są sprzedawane po cenach możliwych do uzyskania na danym rynku – w zależności od regionu geograficznego. Lokalni dostawcy nawozów na poszczególnych rynkach muszą dostosować poziom cen do średnich cen produktów oferowanych przez innych producentów.

Na krajowych rynkach mocznika nawozowego, siarczanu amonu, RSM i nawozów saletranych, które zostały uznane przez organ antymonopolowy za odrębne rynki produktowe, ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów po dokonaniu planowanej koncentracji uzyskają łączny udział:

- 1) na rynku mocznika nawozowego – (**tajemnica przedsiębiorstwa**) (bez zmian w porównaniu ze stanem sprzed koncentracji – nawóz ten jest produkowany wyłącznie przez ZA Kędzierzyn, ZA Tarnów nie są obecne na tym rynku produktowym),

- 2) na rynku siarczanu amonu – **(tajemnica przedsiębiorstwa)** (bez zmian w porównaniu ze stanem sprzed koncentracji – nawóz ten jest produkowany wyłącznie przez ZA Tarnów, ZA Kędzierzyn nie są obecne na tym rynku produktowym),
- 3) na rynku RSM – **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,
- 4) na rynku nawozów saletrzanych (saletry amonowej, saletry amonowej magnezowo-wapniowej, saletrzaków i mix-u nawozowego) – **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Wynika z powyższego, że jedynie na krajowym rynku nawozów saletrzanych (uznanym za rynek właściwy geograficznie dla nawozów saletrzanych) ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów, po dokonaniu planowanej koncentracji uzyskają ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** i tym samym przekroczą próg 20 %, co pozwala stwierdzić, że w zakresie rynku nawozów saletrzanych niniejsza koncentracja będzie miała wpływ na rynek w aspekcie horyzontalnym.

Na poparcie powyższego stwierdzenia poniżej przedstawiono krótką charakterystykę krajowego rynku nawozów saletrzanych.

W latach 2002-2003 nawozy saletrane w ujęciu ilościowym stanowiły ponad 69 % wszystkich nawozów azotowych sprzedawanych w kraju, a w ujęciu wartościowym ok. 67 %. W 2002 r. w Polsce sprzedano ponad 2 mln ton nawozów saletrzanych o wartości przekraczającej 896 mln zł, zaś w 2003 r. ponad 2,1 mln ton o wartości 958 mln zł, tj. o ok. 7 % więcej niż w roku poprzednim.

Największym krajowym producentem nawozów saletrzanych w 2003 r. była spółka Anwil S.A. z udziałem w rynku wynoszącym **(tajemnica przedsiębiorstwa)** w ujęciu ilościowym. W 2003 r. spółka ta sprzedawała nawozy saletrane na łączną sumę ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** mln zł. Drugim co do wielkości producentem nawozów saletrzanych były Zakłady Azotowe w Puławach. W 2003 r. ich sprzedaż wyniosła ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, co dało jej ponad **(tajemnica przedsiębiorstwa)** udział rynkowy.

Szacunkową pozycję rynkową uczestników koncentracji w segmencie nawozów saletrzanych na tle konkurentów i importu w latach 2002-2003 ilustruje poniższa tabela:

Producent	Udział w rynku w 2002 r. (%)		Udział w rynku w 2003 r. (%)	
	w tys. ton	w mln PLN	W tys. ton	w mln PLN
1. ZA Kędzierzyn	*	*	*	*
2. ZA Tarnów	*	*	*	*
3. ZA Puławy S.A.	*	*	*	*
4. Anwil S.A.	*	*	*	*
5. Pro-Lab Sp. z o.o.	*	*	*	*
6. Import	301,8 (14,8 %)	104,2 (11,6%)	288,2 (13,5 %)	103,4 (10,8 %)
Ogółem nawozy saletrane	2.032,9	896,2	2.130,0	958,6

* tajemnica przedsiębiorstwa

Analiza informacji zawartych w powyższej tabeli wskazuje, iż głównym konkurentem ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów w grupie nawozów saletranych są Zakłady Azotowe w Puławach i spółka Anwil S.A. W tym segmencie rynku odnotowano import, który w 2002 r. stanowił ok. 14,8 % krajowego zużycia nawozów saletranych pod względem ilościowym i ok. 11,6 % w ujęciu wartościowym, zaś w 2003 r. import stanowił 13,5 % krajowego zużycia nawozów saletranych pod względem ilościowym i odpowiednio 10,8 % w ujęciu wartościowym.

W 2002 r. sprowadzono do Polski ok. 301,8 tys. ton nawozów saletranych o wartości 104,2 mln zł. W 2003 r. zaimportowano do Polski 288,2 tys. ton nawozów saletranych o wartości 103,4 mln zł. W 2003 r. import nawozów saletranych do Polski zmniejszył się w porównaniu z 2002 r. o 4,5 % pod względem ilościowym, natomiast pod względem wartościowym utrzymał się na podobnym poziomie.

Główne kierunki importu nawozów saletranych do Polski w latach 2002-2003 obrazuje poniższa tabela.

Obszar geograficzny	2002 r.		2003 r.	
	tys. ton	mln PLN	tys. ton	mln PLN
Kraje UE *	87,2 (28,9 %)	34,3 (32,9 %)	98,0 (34,0 %)	40,6 (39,3 %)
Rosja	94,5 (31,3 %)	29,9 (28,7 %)	94,8 (32,9 %)	31,4 (30,4 %)
Ukraina	120,0 (39,8 %)	39,9 (38,3 %)	95,3 (33,1 %)	31,3 (30,3 %)
Białoruś	-	-	0,1	(poniżej 0,02 %)
Import ogółem	301,7	104,1	288,2	103,3

* Do krajów UE zaliczono również kraje, które weszły do niej po 1 maja 2004 r.

W 2002 r. najczęściej importowanych nawozów saletranych – 120 tys. ton - pochodziło z Ukrainy. Z Rosji sprowadzono do Polski ok. 94,5 tys. ton, a z krajów Unii Europejskiej ok. 87,2 tys. ton. W 2003 r. import nawozów saletranych rozkładał się proporcjonalnie. Z krajów Unii Europejskiej sprowadzono ok. 98 tys. ton nawozów saletranych. Podobne ilości sprowadzono z Rosji i Ukrainy. Śladowe ilości nawozów saletranych – poniżej 100 ton w 2003 r. sprowadzono do Polski również z Białorusi.

Jeśli chodzi o eksport nawozów saletranych z Polski w 2002 r. wyeksportowano ok. 403 tys. o wartości ok. 159 mln zł, a w 2003 r. wyeksportowano ok. 591 tys. ton o wartości ok. 261 mln zł. Głównym kierunkiem eksportu (99 %) były kraje Unii Europejskiej.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że w wyniku przedmiotowej koncentracji, żaden z uczestników tego segmentu nawozów azotowych nie osiągnie pozycji wiodącej, ponieważ Zakłady Azotowe w Puławach i ANWIL S.A. dysponowały w 2003 r. porównywalnymi w stosunku do koncentrujących się spółek

udziałami rynkowymi. Z tych względów konkurencja w tym segmencie nawozów azotowych będzie w dalszym ciągu bardzo silna.

Należy zwrócić uwagę, że rynkiem wspólnymi dla ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów jest również krajowy rynek RSM. Niemniej jednak ten rynek nie jest rynkiem, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym, bowiem po dokonaniu koncentracji ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów uzyskają w nim łączny udział na poziomie ok. *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

Jednocześnie należy stwierdzić, iż nawet gdyby uznać, iż rynek właściwy w aspekcie geograficznym obejmuje obszar szerszy niż rynek krajowy to udziały ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów w wyżej określonych rynkach produktowych (rynek nawozów saletranych i rynek RSM) uległyby jedynie dalszemu pomniejszeniu.

Z uwagi na powyższe należy uznać, iż po sfinalizowaniu przedmiotowej transakcji ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn nie uzyskają wystarczającej przewagi rynkowej, która prowadziłaby do istotnego ograniczenia konkurencji w którymkolwiek segmencie nawozów azotowych, w szczególności zaś na krajowym rynku nawozów saletranych.

Ad. II Rynek kwasu solnego – rynek wspólny dla ZA Tarnów i ZCh „Zachem”.

Kwas solny (HCL) to 33 – 35 % wodny roztwór chlorowodoru, który w postaci gazowej powstaje podczas wielu syntez organicznych. Tak uzyskany gaz jest najczęściej oczyszczany, na przykład na złożu węgla aktywnego. Produkcja kwasu solnego to najprostszy sposób zagospodarowania chlorowodoru, jednakże w dużych zakładach chemicznych o rozbudowanych powiązaniach surowcowo-produktowych, kieruje się go do innych procesów, m.in. do produkcji PCW. Trzecim sposobem zagospodarowania HCL jest proces elektrolizy HCL, pozwalający w znacznym stopniu zamknąć obieg chloru i wodoru. Sposób ten ogranicza ilość kwasu solnego na rynku.

Kwas solny wytwarzany przez ZA Tarnów jest produktem ubocznym, powstającym przy produkcji PTFE (konstrukcyjne tworzywo fluorowe). Natomiast kwas solny wytwarzany przez ZCh „Zachem” jest produktem odpadowym, powstającym podczas produkcji TDI oraz epichlorohydryny. Do wytworzenia tych produktów konieczny jest chlor, a na kolejnym etapie produkcji powstaje odpadowy chlorowódor, który jest zanieczyszczony związkami organicznymi. Z uwagi na powyższe, ZCh „Zachem”, aby sprzedać uzyskany w ten sposób kwas solny, muszą prowadzić dodatkowe procesy, polegające na oczyszczaniu na węglu aktywnym i filtrowaniu. Bardziej zanieczyszczony kwas solny powstający przy produkcji epichlorohydryny ponownie poddawany jest procesowi elektrolizy przez reakcję neutralizacji za pomocą ługu sodowego. Kwas solny kierowany jest na rynek w różnych ilościach przez wszystkich producentów chloru, w zależności od wewnętrznego zagospodarowania tego produktu.

Kwas solny jest produktem stosowanym w różnych gałęziach przemysłu od spożywczego poprzez papirniczy i chemiczny do energetycznego i metalurgicznego.

Z uwagi na niskie stężenie gotowego produktu (ok. 34 %), możliwości sprzedaży ograniczone są kosztami transportu.

Rynkiem właściwym dla kwasu solnego w aspekcie geograficznym jest rynek krajowy. Z uwagi na znaczny wpływ kosztów transportu na cenę produktu, jego sprzedaż do krajów dalej położonych jest nieopłacalna. Rynkami zbytu dla ZA Tarnów i ZCh „Zachem” jest przede wszystkim rynek polski, aczkolwiek pewne ilości kwasu solnego są kierowane na rynek (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Również niewielkie ilości tego produktu są przedmiotem marginalnego importu. W 2003 r. sprowadzono do Polski ok. 1,7 mln ton kwasu solnego o wartości ok. 835 tys. zł.

Krajowy rynek kwasu solnego jest oceniany przez producentów jako rynek odbiorcy. Szacunkowa wielkość krajowego rynku kwasu solnego zbywalnego wyniosła w 2003 r. ok. 48 tys. ton (w przeliczeniu na 100 % HCL), a wartościowo na ok. 20 mln PLN.

Sprzedaż kwasu solnego w 2003 r. oraz pozycję poszczególnych spółek działających na tym rynku produktowym obrazuje poniższa tabela:

Przedsiębiorca	2003 r.	
	Sprzedaż w tys. ton	% udział w rynku
ZCh „Zachem”	*	*
ZA Tarnów	*	*
Rokita Brzeg Dolny	*	*
FCh Dwory S.A.	*	*
Anwil S.A.	*	*
Import	1,7	3,6
Ogółem	47,2	100,0 %

* *tajemnica przedsiębiorstwa*

Z analizy powyższych danych wynika, iż krajowy rynek kwasu solnego jest zdecydowanie zdominowany przez ZCh „Zachem” z udziałem rynkowym na poziomie (*tajemnica przedsiębiorstwa*) w 2003 r. Po finalizacji przedmiotowej transakcji ZCh „Zachem” jako największy dostawca kwasu solnego zachowa dotychczasową pozycję rynkowego lidera. Spółka ta wraz z ZA Tarnów, dysponującymi udziałem w tym rynku produktowym na poziomie (*tajemnica przedsiębiorstwa*), będzie kontrolować ponad (*tajemnica przedsiębiorstwa*) krajowego rynku kwasu solnego, bowiem łączny udział tych spółek w krajowym rynku sprzedaży kwasu solnego w 2003 r. wynosił (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Podkreślić należy, iż ww. spółki spotykają się na tym rynku produktowym z konkurencją ze strony trzech przedsiębiorców, dysponujących łącznym udziałem w rynku krajowym na poziomie ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*), a kwas solny jest również przedmiotem importu. Wspomniany import w 2003 r. stanowił jednakże zaledwie 3,6 % krajowego rynku sprzedaży tego produktu. Z informacji przekazanych przez konkurenta (*tajemnica przedsiębiorstwa*) wynika, że iż wytwarzany przez tę spółkę kwas solny, z uwagi na jego przeznaczenie (przemysł farmaceutyczny i spożywczy) jest nieporównywalny pod względem jakości i ceny z

produktem ZCh „Zachem” i ZA Tarnów. Drugi ze wskazanych przez wnioskodawcę konkurentów tj. (*tajemnica przedsiębiorstwa*) stwierdził, iż kwas solny używany jest we własnych procesach produkcyjnych tej spółki, a tylko sporadycznie bardzo niewielkie nadwyżki sprzedawane są na rynku. Z przekazanych przez tę firmę informacji wynika, iż w 2004 r. spółka (*tajemnica przedsiębiorstwa*) w ogóle nie była obecna na tym rynku produktowym.

Kwas solny produkowany przez uczestników planowanej koncentracji jest produktem ubocznym, powstającym w procesie produkcji wyrobów wiodących tych spółek, a przychody ze sprzedaży tego produktu w przychodach ogółem każdej z tych spółek mają znikomy udział (*tajemnica przedsiębiorstwa*), co jednakże pozostaje bez wpływu na fakt, iż w latach 2002-2003 ZCh „Zachem” pozostawały niekwestionowanym liderem krajowego rynku sprzedaży kwasu solnego. W wyniku planowanej transakcji pozycja połączonych spółek uległaby istotnemu wzmocnieniu, co w ewidentny sposób prowadziłoby do ograniczenia konkurencji na wspomnianym rynku produktowym.

Z ustaleń organu antymonopolowego wynika również, iż działalność uczestników planowanej koncentracji (ZA Kędzierzyn, ZA Tarnów, ZCh „Zachem”, ZCh „Organika-Sarzyna”) pokrywa się na pięciu innych rynkach produktowych (nie będących poszczególnymi rynkami nawozów azotowych), które jednakże z uwagi na łączne udziały uczestników koncentracji - w rynkach geograficznie właściwych dla poszczególnych rynków produktowych - nieprzekraczające progu 20 %, nie stanowią rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym. Powyższe rynki obejmują:

1. Rynek wodorotlenku sodu,
2. Rynek formaliny,
3. Rynek kwasu azotowego,
4. Rynek podchlorynu sodu,
5. Rynek chloru.

Ad. 1. Rynek wodorotlenku sodu (ługu sodowego) – rynek wspólny dla ZA Tarnów i ZCh „Zachem”.

Wodorotlenek sodu, podobnie jak kwas solny stanowią w ZCh „Zachem” i ZA Tarnów produkt uboczny, powstający podczas produkcji chloru. Ze względu na stosowaną w ZCh „Zachem” technologię produkcji chloru, powstający w tym procesie wodorotlenek sodowy cechuje się stosunkowo niską jakością.

Wodorotlenek sodu jest sprzedawany pod dwiema postaciami, a mianowicie ługu sodowego i sody kaustycznej.

Rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym dla sprzedaży ługu sodowego jest rynek europejski, aczkolwiek mniejsi uczestnicy tego rynku, do których należy zaliczyć ZA Tarnów i ZCh „Zachem”, sprzedają swoje produkty głównie na rynkach narodowych, z niewielkim eksportem do krajów ościennych. Więksi producenci i eksporterzy, posiadający zorganizowaną logistykę transportu morskiego, dostarczają ten produkt tankowcami do dalej położonych krajów europejskich. Spółka „ANWIL” S.A., ze względu na posiadane zbiorniki w porcie, jest w stanie sprzedawać duże ilości

lugu sodowego w tankowcach na rynkach (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Z kolei soda kaustyczna jest produktem sprzedawanym na całym świecie.

Z informacji przekazanej przez uczestników koncentracji wynika, iż ich udział w rynku europejskim nie przekracza (*tajemnica przedsiębiorstwa*) produkcji wodorotlenku sodu.

W przypadku rynku polskiego łączny udział tych spółek w rynku wodorotlenku sodu wynosił (*tajemnica przedsiębiorstwa*) w 2003 r. Liderem na tym rynku produktowym w Polsce jest spółka Anwil S.A. Szacunkowy udział ZCh „Zachem” w krajowym rynku wodorotlenku sodu wynosił w 2003 r. ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*), zaś udział ZA Tarnów (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Głównym konkurentem ZA Tarnów i ZCh „Zachem” na tym rynku produktowym w Polsce jest spółka Anwil S.A. z udziałem na poziomie (*tajemnica przedsiębiorstwa*) w 2003 r., PCC Rokita S.A. z udziałem na poziomie ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*) oraz Firma Chemiczna Dwory S.A. z udziałem na poziomie (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Mając na względzie fakt, iż rynkiem właściwym geograficznie dla wodorotlenku sodu jest rynek europejski, a udział ZA Tarnów i ZCh „Zachem” w tym obszarze geograficznym oscyluje w granicach (*tajemnica przedsiębiorstwa*), wspomniany rynek produktowy nie stanowi rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad. 2. Rynek formaliny – rynek wspólny dla ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn.

Formalina jest zaliczana do grupy tzw. chemikaliów pozostałych i stanowi surowiec do dalszego przetwarzania w przemyśle chemicznym. Jest to produkt o stosunkowo długim okresie gwarancji. Jednakże wymaga odpowiednich warunków transportu i magazynowania, który osiąga się poprzez stosowanie izolowanych lub podgrzewanych cystern kolejowych lub autocystern. Formalina przewożona odpowiednimi środkami transportu w zasadzie może być transportowana na dowolne odległości. Jednakże z uwagi na fakt, iż jest to półprodukt chemiczny do dalszego przetwórstwa, jest to wyrób stosunkowo tani, a potencjalny rynek osiągalny dla formaliny uwarunkowany jest w znacznym stopniu od kosztów transportu.

Formalina jest wykorzystywana głównie przez sektor żywic mocznikowo-formaldehydowych (zużycie w granicach od 37 % do 41 %) oraz sektor żywic fenolowo-formaldehydowych (zużycie w granicach od 9 % do 10 %). Oprócz tego, formalina jest wykorzystywana w produkcji żywic izocjanianowych i melaminowych. Inne zastosowania tego surowca to produkcja poliokymetyleny i urotropiny. Niewielkie ilości są wykorzystywane również w przemyśle spożywczym oraz do dezynfekcji w produkcji ogrodnictwa.

W ZA Tarnów i w ZA Kędzierzyn formalina jest wykorzystywana głównie na potrzeby własne, do produkcji innych wyrobów chemicznych. W przypadku ZA Kędzierzyn w 2003 r. blisko (*tajemnica przedsiębiorstwa*) formaliny zużyto do produkcji żywic klejowych. W ZA Tarnów zdecydowana część formaliny przeznaczona była do produkcji półwyrobów z tworzyw sztucznych konstrukcyjnych.

Rynkiem właściwym dla formaliny w aspekcie geograficznym jest rynek regionalny obejmujący Europę Środkową, Niemcy, Austrię i Litwę. W tym obszarze geograficznym nie występują istotne przeciwwskazania dla transportu tego surowca. Na rynek krajowy trafia import właśnie z tego obszaru geograficznego, tam również są lokowane niewielkie nadwyżki tego produktu, będące w wolnym obrocie. Ograniczenie zasięgu rynkowego do wyżej wskazanego wynika z faktu, iż produkowane na bazie formaliny żywice mocznikowo-formaldehydowe w praktyce są transportowane na odległości nie większe niż 1000 km. Geografia produktu wyżej przetworzonego na bazie formaliny wyznacza i ogranicza zasięg rynku tego surowca. W przeważającej większości firm produkujących formalinę jest ona wykorzystywana do przerobu na własnych instalacjach, jak ma to miejsce w ZA Kędzierzyn, gdzie na prawie (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton produkcji tego surowca, zaledwie (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton (*tajemnica przedsiębiorstwa*) jest przedmiotem sprzedaży.

Zdefiniowany powyżej rynek geograficzny formaliny to łącznie 3.325 tys. ton rocznie zdolności produkcyjnych. Z tego Polska wytwarza 245 tys. ton, Słowacja i Czechy 75 tys. ton, Węgry 60 tys. ton, Niemcy 2 295 tys. ton, Litwa 120 tys. ton, Bułgaria 110 tys. ton i Austria 420 tys. ton. Formalina jest produkowana również w Rumunii. Moce produkcyjne ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów w tak określonym rynku geograficznym stanowią ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Głównych konkurentów ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów oraz ich szacunkowe zdolności produkcyjne przedstawia poniższa tabela:

Producent	Zdolności produkcyjne (w tys. ton)
Leuna, Niemcy	*
Ludwigshafen, Niemcy	*
Kreifeld, Niemcy	*
Amsberg, Niemcy	*
Marl, Niemcy	*
Kleisterbach, Niemcy	*
Kronospan, Szczecinek	*
Kronospan, Żary	*
ZA Kędzierzyn	*
Lepidla Strazske, Słowacja	*
MCHZ Ostrawa, Czechy	*
ZA Tarnów	*
ZTS ERG S.A. Pustków	*

* *tajemnica przedsiębiorstwa*

Z powyższego zestawienia wynika, iż ZA Kędzierzyn plasują się na 9 miejscu pod względem posiadanych zdolności produkcyjnych w odniesieniu do formaliny, pozostając w tyle za największymi producentami niemieckimi, dysponującymi łącznymi mocami produkcyjnymi w tym zakresie na poziomie (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton rocznie, a więc przewyższającymi prawie (*tajemnica*

przedsiębiorstwa) możliwości produkcyjne ZA Kędzierzyn. Pod tym względem również pozycja ZA Tarnów z mocami produkcyjnymi (**tajemnica przedsiębiorstwa**) mniejszymi od ZA Kędzierzyn wydaje się stosunkowo słaba na tle wskazanych w powyższej tabeli konkurentów, działających na obszarze Europy Środkowej, Niemiec, Austrii i Litwy.

Krajowy rynek formaliny to łącznie ok. 245 tys. ton rocznie mocy produkcyjnych. Producentów formaliny w Polsce przedstawiono w poniższej tabeli:

Producent	Zdolność produkcyjna (t/rok w przeliczeniu na 100 % stężenie)	Udział w rynku producentów
Kronospan Szczecinek	*	*
Kronopol Żary	*	*
ZA Kędzierzyn	*	*
ZA Tarnów	*	*
ZTS ERG S.A. Pustków	*	*
Łącznie	245 000	100, 00 %

*tajemnica przedsiębiorstwa

W 2003 r. produkcja formaliny w ZA Kędzierzyn wyniosła ok. (**tajemnica przedsiębiorstwa**) tys. ton, z tego (**tajemnica przedsiębiorstwa**) stanowiło zużycie własne, zaś ok. (**tajemnica przedsiębiorstwa**) stanowiła sprzedaż zewnętrzna. Produkcja formaliny w ZA Tarnów wyniosła w tym samym okresie (**tajemnica przedsiębiorstwa**) tys. ton, z czego (**tajemnica przedsiębiorstwa**) zużyto na potrzeby własne, zaś pozostałe (**tajemnica przedsiębiorstwa**) skierowano na rynek. W 2003 r. głównymi odbiorcami formaliny sprzedawanej przez ZA Kędzierzyn były spółki zależne z grupy (**tajemnica przedsiębiorstwa**). Głównym odbiorcą formaliny sprzedawanej przez ZA Tarnów była spółka (**tajemnica przedsiębiorstwa**) oraz (**tajemnica przedsiębiorstwa**).

Biorąc pod uwagę moce produkcyjne dwóch liderów krajowych tego rynku produktowego, a mianowicie Kronospan Szczecinek (**tajemnica przedsiębiorstwa**) i Kronopol Żary (**tajemnica przedsiębiorstwa**) oraz wielkość sprzedaży formaliny zrealizowaną przez uczestników planowanej transakcji stwierdzić należy, iż nałożenie się działalności ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn na tym rynku produktowym w Polsce nie będzie prowadzić do istotnego ograniczenia konkurencji, bowiem każdy z dwóch ww. producentów formaliny, dysponować będzie porównywalnymi mocami produkcyjnymi, łącznie przekraczającymi (**tajemnica przedsiębiorstwa**) moce produkcyjne ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn.

Mając na uwadze fakt, iż rynek właściwy geograficznie w przypadku formaliny wykracza poza rynek krajowy, a pozycja rynkowa ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn w rynku właściwym, obejmującym obszar Europy Środkowej, Niemiec, Austrii i Litwy jest nieznaczna (**tajemnica przedsiębiorstwa**) i nie przekracza progu 20 %,

przedmiotowy rynek nie stanowi rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad. 3. Rynek kwasu azotowego – rynek wspólny dla ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn.

Kwas azotowy jest silnie żrącą, bezbarwną, niepalną cieczą o ostrym charakterystycznym zapachu. Jest związkami nietrwałym, rozkłada się pod wpływem ogrzewania i światła z wydzielaniem tlenu i dwutlenku azotu. Rozcieńczony kwas reaguje z wieloma metalami, wydzielając palny i wybuchowy wodór. Jest silnym utleniaczem, mogącym powodować zapalenie materiałów palnych. Kwas solny to również związek aktywny chemicznie, a większość reakcji ma gwałtowny, a nawet wybuchowy przebieg. Ze względu na przeznaczenie rozróżnia się kwas azotowy techniczny i stężony.

Kwas azotowy techniczny stosuje się głównie w przemyśle nawozów azotowych, farmaceutycznym, mleczarskim jako środek dezynfekujący oraz w przemyśle metalowym i poligrafii w procesach trawienia materiałów. Ponadto znajduje on również zastosowanie jako nawóz przy produkcji ogrodnictwa i jako odczynnik chemiczny.

Kwas azotowy stężony stosuje się głównie przy produkcji materiałów wybuchowych, barwników organicznych oraz mieszanin nitrujących.

Jeśli chodzi o geograficzny aspekt tego rynku produktowego należy wskazać, iż sprzedaż kwasu azotowego, będącego stosunkowo tanim produktem masowym, z uwagi na jednostkowy koszt produktu jest obszaruowo bardzo ograniczona. Podkreślić również należy, iż koszt kwasu azotowego w znacznym stopniu jest uzależniony od ceny wytworzenia lub kupna amoniaku. Jeśli chodzi o dostępność kwasu azotowego technicznego używanego do innych zastosowań niż szeroko rozumiane nawozy azotowe, może on być nabywany bez większych ograniczeń, gdyż do innych zastosowań zużywa się stosunkowo niewielkich ilości tego produktu a możliwości produkcyjne są niewspółmiernie duże w stosunku do potrzeb rynku poza nawozowego.

Rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym w odniesieniu do kwasu azotowego technicznego, do zastosowań innych niż produkcja szeroko rozumianych nawozów azotowych (to jest wykorzystanie na potrzeby własne), jest rynek regionalny, obejmujący Europę Centralną (Polskę, Niemcy, Czechy, Słowację, Ukrainę i Białoruś). Kwas azotowy techniczny jest również dostępny na Węgrzech, Litwie i Estonii. Na tak określonym rynku geograficznym nie występują żadne istotne bariery ograniczające swobodny handel tym produktem, z wyjątkiem przepisów zapewniających bezpieczeństwo w przewozie tej substancji chemicznej.

We wskazanym powyżej obszarze geograficznym rynek kwasu azotowego technicznego szacuje się na 50 do 100 tys. ton rocznie, w zależności od koniunktury. Tak więc przy sprzedaży kwasu azotowego technicznego na poziomie kilku tysięcy ton rocznie, co ma miejsce w przypadku ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn, które w 2003 r. sprzedały łącznie ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** tys. ton tego produktu, łączny udział tych spółek w rynku kwasu azotowego technicznego (do zastosowań innych niż

produkcja nawozów azotowych) oscylował w granicach od *(tajemnica przedsiębiorstwa)* do maksymalnie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

Kwas azotowy stężony jest stosunkowo tani i koszty transportu, w miarę wzrostu odległości, mają znaczący udział w cenie, co determinuje charakter geograficzny tego rynku, który ma charakter regionalny i obejmuje Polskę, Niemcy, Czechy, Słowację oraz Węgry. Zdecydowana większość kwasu azotowego stężonego służy do produkcji nitroz (mieszanin nitrozujących). Na rynku tym produkuje się około 200 tys. ton/rok stężonego kwasu azotowego. Szacunkowy udział ZA Tarnów w tym rynku właściwym wynosi ok. *(tajemnica przedsiębiorstwa)*. Natomiast ZA Kędzierzyn nie są obecne na rynku kwasu azotowego stężonego. Głównymi konkurentami ZA Tarnów w zakresie sprzedaży kwasu azotowego stężonego są takie spółki jak Chemco Strazske (Słowacja), BorsodChem Ostrawa (Czechy), Synthesia Pardubice (Czechy) i Nitrogenmuvek (Węgry).

Mając na względzie fakt, iż łączny udział ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn w regionalnym rynku kwasu azotowego zarówno technicznego, jak i stężonego nie przekraczał w 2003 r. progę 20 %, przedmiotowe rynki właściwe nie stanowią rynków, na które planowana koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad. 4. Rynek podchlorynu sodu – rynek wspólny dla ZA Tarnów i ZCh „Zachem”.

Podchloryn sodu jest substancją żrącą i silnie utleniającą. W warunkach naturalnych podchloryn sodu jest nietrwałą substancją suchą, rozkładającą się wybuchowo. Bardziej trwały jest w postaci roztworu wodnego, który charakteryzuje się ostrym duszącym zapachem chloru. Najczęściej jest stosowany jako środek bakteriobójczy i dezynfekujący i występuje w takich produktach jak Clorox, Ace, Flash, Domestos i Sporex. Ponadto nadal jest stosowany do dezynfekcji wody zamiast chloru gazowego. W syntezach jest stosowany jako środek utleniający.

Podchloryn sodu jest stosunkowo tanim produktem, powstaje bowiem głównie jako odpad w wieżach niszczących wyziewy chloru oraz chloru zanieczyszczonego wodorem podczas elektrolizy solanki. Obecnie w Polsce, podobnie jak w Europie, produkuje się znacznie mniej wyrobów chloropochodnych i możliwości produkcyjne wytwórców tego produktu znacznie przewyższają popyt. Ponadto podchloryn sodu coraz częściej w wielu zastosowaniach zastępowany jest innymi substancjami lub technologiami. Odkazanie wody może być dokonane również za pomocą dwutlenku chloru, ozonu, promieniowania UV. W chemii gospodarczej zamiast preparatów bazujących na podchlorynie sodu stosuje się takie substancje jak chlorotoluenosulfonamid lub dichloroizocjanuran sodu.

Rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym dla podchlorynu sodu jest rynek krajowy, aczkolwiek należy wskazać, iż niewielkie ilości tego produktu są eksportowane na tereny przygraniczne do krajów ościennych, takich jak Czechy czy Słowacja, zwłaszcza w sytuacjach powodzi, gdzie jest stosowany jako środek odkazający.

Biorąc pod uwagę moce produkcyjne krajowych instalacji elektrolizy solanki, zapotrzebowanie na środki chemii gospodarczej, syntezy wykonane w ZCh „Organika-

Sarzyna” oraz wiele lokalnych instalacji produkujących podchloryn sodu bezpośrednio z soli, rynek tego produktu wynosi ok. 100 tys. ton rocznie. W 2002 r. ZA Tarnów sprzedały na rynku krajowym (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton tego produktu, a ZCh „Zachem” (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton., co dało ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*) udział w rynku. W 2003 r. w ZA Tarnów sprzedaż podchlorynu sodu wyniosła (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton, zaś w ZCh „Zachem” (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton, osiągając łączny udział w rynku krajowym na poziomie (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Głównym odbiorcą podchlorynu sodu sprzedawanego przez ZA Tarnów były (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Z kolei głównym odbiorcą podchlorynu sodu sprzedawanego przez ZCh „Zachem” były spółki (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Oprócz ZA Tarnów i ZCh „Zachem” na tym rynku produktowym obecne są PCC „Rokita” S.A. oraz Firma Chemiczna Dwory S.A. Podkreślić również należy, iż każda z ww. firm wykorzystuje tylko część swoich mocy produkcyjnych, co oznacza, iż w przypadku zwiększonego popytu na ten produkt nie występują trudności w zwiększeniu dostaw.

Mając na względzie fakt, iż łączny udział ZA Tarnów i ZCh „Zachem” w krajowym rynku podchlorynu sodu nie przekroczył w 2003 r. progu 20 %, rynek podchlorynu sodu nie stanowi rynku, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad. 5. Rynek chloru – rynek wspólny dla ZA Tarnów i ZCh „Zachem”.

Chlor ciekły produkowany przez ZA Tarnów, zaliczany do grupy tzw. chemikaliów pozostałych, stosowany jest w przemyśle chemicznym i ceramiczno-papierniczym jako środek bielący oraz do chlorowania wody. Wspomniany produkt był używany na potrzeby własne do produkcji PCW. Obecnie zaś jest przedmiotem sprzedaży, jednakże udział tego produktu w przychodach ze sprzedaży ZA Tarnów jest nieznaczący i nie przekracza (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Ponadto, ze względu na znaczną emisję rtęci, występującą w instalacjach produkujących chlor metodą elektrolizy rtęciowej oraz z uwagi na obowiązujące w tym zakresie w Unii Europejskiej przepisy, wspomniane instalacje mogą być do 2007 r. zamknięte.

Chlor produkowany przez ZCh „Zachem” ma takie same zastosowania i również jest używany głównie na potrzeby własne spółki. Przychody ze sprzedaży chloru stanowiły poniżej (*tajemnica przedsiębiorstwa*) przychodów ZCh „Zachem” ze sprzedaży produktów ogółem.

W przypadku chloru rynek właściwy w aspekcie geograficznym nie wykracza poza rynek krajowy. Przesądzają o tym w szczególności koszty transportu mające istotny wpływ na cenę produktu, jak również ograniczenia związane z tym, iż jest to substancja bardzo niebezpieczna, co istotnie ogranicza terytorialnie możliwości sprzedaży.

Szacunkowy udział ZA Tarnów w krajowej sprzedaży chloru w 2003 r. wynosił (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Największymi odbiorcami chloru sprzedawanego przez tę spółkę były (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Pozycja ZCh „Zachem” w krajowym rynku sprzedaży chloru w porównaniu z ZA Tarnów była marginalna, bowiem jej udział kształtował się na poziomie ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Głównymi odbiorcami chloru sprzedawanego przez ZCh „Zachem” były **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Z uwagi na krajowy zasięg tego rynku i fakt, iż na tak określonym geograficznie rynku, łączny udział uczestników transakcji w 2003 r. nie przekroczył 20 %, wspomniany rynek produktowy nie stanowi rynku, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Ad. B) W niniejszej sprawie występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ **w układzie wertykalnym**.

Jedynie relacje typu dostawca-odbiorca, jakie występują pomiędzy **ZCh „Zachem”** i **ZCh „Organika-Sarzyna”** wskazują na istnienie rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym. Z ustaleń organu antymonopolowego wynika, że ZCh „Zachem” dostarczają do ZCh „Organika-Sarzyna” kwas solny, stanowiący jeden z surowców do produkcji środków ochrony roślin. Jak wskazano w pkt. A II, niniejszej decyzji, ZCh „Zachem” są największym krajowym producentem kwasu solnego, posiadając w tym rynku produktowym udział w rynku na poziomie **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym dla rynku kwasu solnego jest rynek krajowy. Kwas solny – będący rynkiem zbytu dla ZCh „Zachem” jest równocześnie rynkiem zakupu dla ZCh „Organika-Sarzyna”. W 2003 r. ZCh „Zachem” sprzedały do ZCh „Organika-Sarzyna” ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** ton kwasu solnego, co stanowiło **(tajemnica przedsiębiorstwa)** całkowitych zakupów tego produktu. Drugim znaczącym dostawcą były ZA Tarnów, które w 2003 r. sprzedały do ZCh „Organika-Sarzyna” ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** ton kwasu solnego, co stanowiło **(tajemnica przedsiębiorstwa)** całkowitych zakupów tego produktu. Powyższe oznacza, iż łączne dostawy kwasu solnego z ZCh „Zachem” i ZA „Tarnów” stanowiły **(tajemnica przedsiębiorstwa)** wszystkich dostaw kwasu solnego do ZCh „Organika-Sarzyna”. Podkreślić jednak należy, iż kwas solny zakupiony w 2003 r. przez ZCh „Organika-Sarzyna” stanowił **(tajemnica przedsiębiorstwa)** całkowitej ilości kwasu solnego sprzedanego w 2003 r. na rynku krajowym. Ewentualna zmiana w kierunkach zaopatrzenia ZCh „Organika-Sarzyna”, jaka może nastąpić po realizacji planowanej transakcji, nie będzie w ocenie organu antymonopolowego, na tyle istotna, aby spowodować zamknięcie tego rynku dla aktualnie funkcjonujących na nim dostawców. Podkreślić należy, że dostawy kwasu solnego do ZCh „Organika-Sarzyna” w chwili obecnej są realizowane w znaczącej części przez ZCh „Zachem” i ZA Tarnów **(tajemnica przedsiębiorstwa)** - całości zakupów tego produktu). Można zatem przypuszczać, iż jakkolwiek istnieją potencjalne możliwości zamknięcia się ZCh „Organika-Sarzyna” na zewnętrzne transakcje handlowe z pozostałymi dostawcami, to w rzeczywistości, z uwagi na fakt, iż zakupy kwasu solnego zrealizowane przez ZCh „Organika-Sarzyna” w stosunku do ilości sprzedaży tego produktu na rynku krajowym nie były znaczące, wzmocnienie relacji typu dostawca-odbiorca, będzie miało marginalny wpływ na rynek dostaw kwasu solnego.

Jeśli chodzi o rynek środków ochrony roślin, do produkcji których wykorzystywany jest opisany powyżej kwas solny, należy stwierdzić, iż planowana transakcja pozostanie bez wpływu na ten rynek produktowy. „ZCh „Organika-Sarzyna” zaliczane są do znaczących krajowych producentów środków ochrony roślin. Oferta produktowa tej spółki obejmuje szeroką gamę środków chwastobójczych (herbicydów), grzybobójczych (fungicydów), owadobójczych (insektycydów) oraz zapraw nasiennych o działaniu grzybobójczym. Wskazane segmenty tego rynku produktowego podlegają dalszemu podziałowi, który uwzględnia zakres stosowania poszczególnych środków w zależności od chronionej uprawy. Tak więc można wyróżnić segmenty herbicydów, fungicydów, insektycydów i zapraw nasiennych zbożowych buraczanych, ziemniaczanych, rzepakowych, sadowniczych i warzywniczych.

Rynkiem właściwym w ujęciu geograficznym dla środków ochrony roślin jest rynek światowy. Cechą charakterystyczną rynku środków ochrony roślin jest stosunkowo częste pojawianie się w niewielkich odstępach czasu nowych produktów, które zastępują produkty starszej generacji. Wprowadzanie na rynek nowych innowacyjnych środków ochrony roślin powoduje zwiększoną penetrację rynków ze strony koncernów chemicznych, które z reguły prowadzą działalność o zasięgu globalnym. W efekcie nabywcy środków ochrony roślin mają możliwości zakupu wyrobów u co najmniej kilkunastu producentów europejskich, azjatyckich, jak również producentów krajowych. Podobnie jest w Polsce, gdzie swoje produkty sprzedają zarówno duże koncerny prowadzące działalność na skalę globalną, takie jak Syngenta, Aventis, Bayer, DOW, Monsanto, BASF, Sumitomo, DuPont, jak również szereg mniejszych firm takich jak Chimac Agriphar S.A. (Belgia), Cheminova A/S (Dania), Nitrokemia (Węgry), czy Allachem As (Czechy).

Według szacunków ZCh „Organika-Sarzyna” jej udział w światowym rynku środków ochrony roślin wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, a w rynku europejskim ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. W latach 2002-2003 w Polsce największy udział ZCh „Organika-Sarzyna” posiadały w segmencie środków chwastobójczych, tzw. herbicydów z szacunkowym udziałem w tym rynku na poziomie **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Równocześnie w podsegmencie herbicydów zbożowych udział produktów tej spółki w latach 2002-2003 oscylował w granicach **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Głównych konkurentów spółki w segmencie herbicydów zbożowych i ich szacunkowe udziały w rynku krajowym przedstawia poniższa tabela:

Producent	Szacunkowy udział w rynku herbicydów zbożowych w latach 2002-2003
Du Pont	*
Bayer Corp Sciencies	*
Dow Agro Sciencies	*
Rokita Agro	*
Syngenta Crop Protection	*

* **tajemnica przedsiębiorstwa**

Z powyższych danych wynika, iż otoczenie, w jakim działają ZCh „Organika-Sarzyna” na krajowym rynku środków ochrony roślin nie odbiega w istotny sposób od warunków konkurencji panujących na rynku europejskim, czy też światowym. W Polsce, podobnie jak na świecie i w Europie, rynek środków ochrony roślin jest zdominowany przez dostawców międzynarodowych.

W powyższych rozważaniach wynika, że ewentualne wzmocnienie powiązań typu dostawca-odbiorca pomiędzy uczestnikami koncentracji na rynku dostaw kwasu solnego, stosowanego do produkcji środków ochrony roślin, pozostanie bez istotnego wpływu na koncentrację w aspekcie tych dwóch rynków właściwych powiązanych wertykalnie.

Oprócz ww. rynków, w przedmiotowej koncentracji zidentyfikowano szereg innych rynków właściwych, na których występują powiązania typu dostawca-odbiorca, łączące poszczególne spółki uczestniczące w koncentracji. Z uwagi jednak na udziały w rynkach właściwych geograficznie dla poszczególnych produktów, będących przedmiotem dostaw i w rynkach właściwych geograficznie dla produktów wytwarzanych na bazie dostarczanych surowców - nieprzekraczające progu 30 % - należało uznać, iż wspomniane rynki, nie stanowią rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym. Dotyczy to następujących powiązań wertykalnych, istniejących pomiędzy niżej wskazanymi spółkami.

I. ZCh „Zachem” – ZCh „Organika-Sarzyna”

Oprócz ww. kwasu solnego ZCh „Zachem” dostarczają do ZCh „Organika-Sarzyna” epichlorohydrynę (EPI). Wskazać należy, iż ZCh „Zachem” są jedynym krajowym producentem epichlorohydryny i w chwili obecnej (*tajemnica przedsiębiorstwa*) dostawcą tego produktu do ZCh „Organika-Sarzyna”. Wspomniany produkt jest wykorzystywany głównie do produkcji żywic epoksydowych. Ponadto, jest stosowany przy produkcji gliceryny syntetycznej, lakierów nawierzchniowych, farb podkładowych, środków farmaceutycznych, oraz jako dodatki do PCW, kauczuków, smarów.

Rynek EPI w wymiarze geograficznym jest rynkiem światowym, na którym wiodącą rolę odgrywają koncerny międzynarodowe, takie jak Dow Chemical, Resolution czy Solway. Wspomniane firmy są równocześnie producentami żywic epoksydowych, konkurując w tym zakresie z ZCh „Organika-Sarzyna” i z tego względu nie oferują epichlorohydryny, co nie pozostaje bez wpływu na dostępność tego produktu. Niemniej, obrót tym produktem odbywa się na rynku globalnym, na którym nie występują istotne bariery handlowe, ograniczające sprzedaż EPI. Przy zdolnościach produkcyjnych rzędu (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton rocznie ZCh „Zachem” mają możliwości zaspokojenia popytu (*tajemnica przedsiębiorstwa*) przekraczającego zapotrzebowanie rynku krajowego na ten produkt. ZCh „Zachem” wyprodukowały w 2003 r. (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tys. ton epichlorohydryny, z czego (*tajemnica przedsiębiorstwa*) ton dostarczyły do ZCh „Organika-Sarzyna”, co stanowiło ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*) całej produkcji EPI. Jednocześnie taka skala produkcji zapewnia niewiele ponad (*tajemnica przedsiębiorstwa*) udział w silnie

skoncentrowanym rynku światowym. W 2003 r. udział ZCh „Zachem” w światowym rynku EPI kształtował się na poziomie ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, a w rynku europejskim wynosił **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Jednocześnie w Polsce ww. przedsiębiorca był jedynym dostawcą tego produktu, ale popyt krajowy na ww. surowiec jest wielokrotnie mniejszy niż zdolności produkcyjne ZCh „Zachem”. Wskazać również należy, iż epichlorohydryna jest jednym z głównych rynków eksportowych tego przedsiębiorcy. W 2004 r. sprzedaż na eksport stanowiła **(tajemnica przedsiębiorstwa)** sprzedaży tego produktu ogółem.

Na bazie epichlorohydryny ZCh „Organika-Sarzyna” produkują żywice epoksydowe. Wspomniane żywice w większości przeznaczone są jako półprodukty dla producentów farb, lakierów, kompozycji epoksydowych dla budownictwa i innych gałęzi przemysłu oraz odbiorców indywidualnych, produkujących wyroby epoksydowe o wyższym stopniu przetworzenia.

Rynkiem właściwym geograficznie dla żywic epoksydowych jest rynek w wymiarze światowym, na którym ZCh „Organika-Sarzyna” dysponują udziałem w rynku w wysokości **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Na rynku światowym ok. 75 % żywic jest produkowanych przez trzy największe koncerny chemiczne, a mianowicie DOW, Resolution i Vantico. Pozostałe 25 % jest wytwarzane przez ok. 30 mniejszych producentów w Europie, w tym przez „ZCh „Organika-Sarzyna”. Udział tej spółki w rynku europejskim wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, zaś w rynku krajowym ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Mimo, iż ZCh „Organika-Sarzyna” są jedynym w kraju wytwórcą żywic epoksydowych, zaspokajają ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** krajowego zapotrzebowania na ww. produkty i działają w warunkach silnej konkurencji z produktami zagranicznymi.

Z uwagi jednakże na fakt, iż zarówno udział ZCh „Zachem” w rynku właściwym geograficznie dla epichlorohydryny, jak również udział ZCh „Organika-Sarzyna” w rynku właściwym geograficznie dla żywic epoksydowych nie przekracza progu 30 %, wspomniane rynki właściwe, nie stanowią rynków, na które konkurencja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

II. ZA Kędzierzyn - ZA Tarnów

ZA Kędzierzyn dostarczają do ZA Tarnów amoniak, na bazie którego ZA Tarnów wytwarza półprodukty do produkcji kaprolaktamu, kwas azotowy i nawozy azotowe, w szczególności siarczan amonu.

Amoniak to główny komponent do produkcji nawozów azotowych. Produkowany przez ZA Kędzierzyn amoniak zużywany jest głównie na potrzeby własne. Jedynie ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** ogólnej produkcji jest przedmiotem obrotu handlowego. ZA Kędzierzyn **(tajemnica przedsiębiorstwa)** sprzedawanego na rynku amoniaku dostarczają innym wytwórcom nawozów, zarówno krajowym i zagranicznym, a pozostałe kierowane jest do dalszego przetworzenia, m.in. w hutach cynku i do celów chłodniczych. Podkreślić należy, iż ZA Tarnów również produkują amoniak, jednakże zużywają go w zasadzie na potrzeby własne i w 2003 r. nie prowadziły sprzedaży tego surowca.

Amoniak produkowany jest w ponad 70 krajach świata, jednak w zdecydowanej części jest zużywany w miejscu wytworzenia. Przy światowej produkcji amoniaku szacowanej w 2002 r. na ok. 108 mln ton, tylko 13 mln ton było przedmiotem handlu. Światowe zdolności produkcyjne amoniaku ocenia się obecnie na ok. 127,7 mln ton rocznie a produkcja wyprzedza zapotrzebowanie. Nadprodukcja amoniaku na świecie jest duża i wzrośnie na skutek uruchomienia w najbliższych latach nowych wytwórni m.in. w Chinach, Australii, Brazylii, Egipcie, Indiach, Iranie i na Trynidadzie. Największy wzrost zakłada się w Azji i Ameryce Południowej. W Europie Centralnej zdolności produkcyjne amoniaku wynoszą ok. 7,5 mln ton, zaś w Europie Zachodniej 11 mln ton. Dla największych eksporterów amoniaku rynek ma charakter globalny, natomiast dla małych eksporterów, do których należy zaliczyć ZA Kędzierzyn, rynek amoniaku ma charakter regionalny i w aspekcie geograficznym obejmuje rynek europejski, w szczególności rynek Europy Zachodniej i Centralnej.

Zdolności produkcyjne ZA Kędzierzyn w zakresie amoniaku w rynku Europy Zachodniej i Centralnej obrazuje poniższa tabela:

Producent	Zdolności produkcyjne (w tys. ton)	% udział w zdolnościach produkcyjnych
ZA Kędzierzyn	*	*
ZA Tarnów**	*	*
Europa Zachodnia + Europa Centralna	18.460	100 %

* **tajemnica przedsiębiorstwa**

** ZA Tarnów również produkuje amoniak, który jest zużywany na potrzeby własne. Niemniej, moce produkcyjne tej spółki zostały ujęte w powyższej tabeli.

Jak wynika z powyższego zestawienia moce produkcyjne amoniaku, będące w dyspozycji ZA Kędzierzyn stanowią (**tajemnica przedsiębiorstwa**) moce produkcyjnych dostępnych na rynku europejskim. W państwach będących nowymi członkami Unii Europejskiej zdolności produkcyjne amoniaku wynoszą ok. 4,5 mln ton rocznie (w przeliczeniu na czysty azot), przy czym znacząca część tych zdolności skoncentrowana jest w Polsce.

Podstawowym rynkiem zbytu dla ZA Kędzierzyn jest Polska i Czechy. W 2003 r. udział ZA Kędzierzyn w krajowym rynku sprzedaży amoniaku wynosił ok. (**tajemnica przedsiębiorstwa**). Na rynku polskim największymi producentami amoniaku, obok ZA Kędzierzyn, są ZCh Police, Anwil S.A. i ZA Puławy. Sytuacja ZA Tarnów na tle ww. spółek jest o tyle specyficzna, iż spółka ta - ze względu na strukturę produkcji (posiadaną instalację) - zmuszona jest do dokupowania co miesięcznie stałych ilości amoniaku ze źródeł zewnętrznych. Rynkiem zakupów dla ZA Tarnów w obszarze amoniaku jest głównie rynek krajowy i rynek ukraiński. Głównym dostawcą amoniaku w 2003 r. dla ZA Tarnów były (**tajemnica przedsiębiorstwa**). Poza ww. źródłami zakupu istnieją potencjalne możliwości dokupienia dodatkowych ilości tego surowca z Białorusi, Czech i Słowacji.

Produkty wytwarzane przez ZA Tarnów na bazie amoniaku obejmują:

- 1) azotyn amonu i siarczan hydroksyloaminy, nie będące przedmiotem handlu, stanowiące półprodukty do wytwarzania kaprolaktamu oraz powstającego przy jego produkcji siarczanu amonu,
- 2) kwas azotowy techniczny będący podstawowym surowcem do produkcji nawozów azotowych (opisany w pkt A 3 niniejszej decyzji).

Ad. 1)

Rynkiem właściwym geograficznie dla kaprolaktamu jest rynek europejski, gdzie panują zbliżone warunki konkurencji w zakresie cen, kosztów i przepisów dotyczących transportu tego produktu. Podaż kaprolaktamu na rynku europejskim jest szacowana na ok. 1,7 mln ton rocznie. Wspomniany rynek geograficzny charakteryzuje przewaga podaży nad popytem – nadwyżki tego produktu są eksportowane głównie na Daleki Wschód. Ze względu na integrację pionową głównych producentów (kaprolaktam-poliamid) możliwości zbycia wolnych ilości kaprolaktamu są stosunkowo ograniczone.

Pozycję rynkową ZA Tarnów na europejskim rynku kaprolaktamu na tle głównych producentów kaprolaktamu w Europie w latach 2002-2003 ilustruje poniższa tabela:

Producent	Zdolności produkcyjne w tys. ton	Udział w rynku w %
BASF (instalacja w Belgii)	*	*
BASF (instalacja w Niemczech)	*	*
DSM (instalacja w Holandii)	*	*
Bayer (instalacja w Belgii)	*	*
Azot (instalacja w Rosji)	*	*
Azot (instalacja na Białorusi)	*	*
JSC Kuibyshevazot (instalacja w Rosji)	*	*
Domo Caproleuna (instalacja w Niemczech)	*	*
Ube Chemical (instalacja w Hiszpanii)	*	*
ZA Tarnów	*	*
ZA Puławy	*	*
Azot (instalacja na Ukrainie)	*	*
Schekinazot JSC (instalacja w Rosji)	*	*
Spolana (instalacja w Czechach)	*	*
Europa ogółem	1713	100 %

* **tajemnica przedsiębiorcy**

Źródło: European Chemical News oraz informacje własne ZA Tarnów.

Szacunkowy udział ZA Tarnów w rynku europejskim (obliczony w oparciu o zdolności wytwórcze innych producentów) w 2003 r. wynosił ok. (**tajemnica przedsiębiorstwa**).

Odnosząc się natomiast do siarczanu amonu, zaliczanego do szeroko rozumianego rynku nawozów azotowych, opisanego w pkt A I niniejszej decyzji, należy wskazać, iż w Polsce powstaje on jako produkt uboczny w procesach

wytwarzania kaprolaktamu w Zakładach Azotowych „Puławy” S.A. i w ZA Tarnów oraz w koksowniach, gdzie oczyszcza się z amoniaku gazy powstające w wyniku rozkładu termicznego części związków azotu zawartych w węglu. Wielkość produkcji siarczanu amonu jest uzależniona od wielkości produkcji kaprolaktamu. W przypadku braku możliwości sprzedaży siarczanu amonu należy ograniczyć produkcję kaprolaktamu, czego producenci starają się unikać. Z tego względu światowa konsumpcja siarczanu amonu odpowiada światowej produkcji tego nawozu. Największe zdolności produkcyjne w zakresie kaprolaktamu, a tym samym siarczanu amonu są zlokalizowane w Azji i Europie Zachodniej.

W ZA Puławy powstają przeciętnie (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tony siarczanu amonu na 1 tonę wyprodukowanego kaprolaktamu. Obecna zdolność produkcyjna instalacji siarczanu amonu wynosi (*tajemnica przedsiębiorstwa*) ton/rok. Instalacja ta jest w pełni wykorzystywana.

W ZA Tarnów stosowany jest inny sposób wytwarzania siarczanu hydroksyloaminy, co powoduje, że wskaźnik ilości odpadowego siarczanu amonu na tonę kaprolaktamu jest jeszcze większy i wynosi przeciętnie (*tajemnica przedsiębiorstwa*) tony siarczanu amonu na 1 tonę wyprodukowanego kaprolaktamu. Zdolność produkcyjna instalacji siarczanu amonu wynosi (*tajemnica przedsiębiorstwa*) ton/rok. Jest ona w pełni wykorzystywana i w przypadku zwiększenia produkcji kaprolaktamu będzie musiała ulec modernizacji.

Rynkiem właściwym geograficznie dla siarczanu amonu jest rynek o zasięgu światowym. Wspomniany nawóz jest przedmiotem istotnego eksportu realizowanego zarówno przez ZA Tarnów, jak i głównego krajowego konkurenta tej spółki, tj. Zakłady Azotowe w Puławach. Główne obszary zużycia tego nawozu obejmują kontynent europejski i obszary obu Ameryk, w szczególności zaś Ameryki Południowej.

Udział siarczanu amonu produkowanego w ZA Tarnów w światowej produkcji szacowany był w 2002 r. na ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*), a w Europie Zachodniej i Centralnej na ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Z uwagi na fakt, iż w okresie od 2002 r. nie zamknięto, ani też nie uruchomiono nowej fabryki kaprolaktamu, należy uznać, iż udział ZA Tarnów w tym rynku produktowym nie uległ istotnym zmianom lub też był nieco niższy.

W 2002 r. prawie (*tajemnica przedsiębiorstwa*) wyprodukowanego w ZA Tarnów siarczanu amonu skierowano na eksport. W 2003 i w 2004 r. sprzedaż eksportowa stanowiła odpowiednio (*tajemnica przedsiębiorstwa*) sprzedaży tego nawozu ogółem. Główny konkurent ZA Tarnów, tj. Zakłady Azotowe w Puławach również zdecydowaną część siarczanu amonu zbywają poza terytorium Polski, bowiem w latach 2002-2003 sprzedaż eksportowa stanowiła ponad (*tajemnica przedsiębiorstwa*), a w 2004 r. ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*) sprzedaży siarczanu amonu ogółem.

Główne kierunki eksportu siarczanu amonu produkowanego przez ZA Tarnów ilustruje poniższa tabela:

Region	2002 r.	2003 r.	2004 r.
--------	---------	---------	---------

	Tys. ton	Tys. PLN	Tys. ton	Tys. PLN	Tys. ton	Tys. PLN
UE (15)	*	*	*	*	*	*
UE (nowe kraje)	*	*	*	*	*	*
Pozostałe (Ameryka Płd. i Środ., Afryka, Norwegia, Ukraina)	*	*	*	*	*	*
Eksport ogółem	*	*	*	*	*	*

* tajemnica przedsiębiorstwa

Z uwagi na fakt, iż udziały rynkowe ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn w rynkach właściwych geograficznie dla każdego ze wskazanych powyżej produktów nie przekraczają progu 30 %, wspomniane rynki właściwe nie stanowią rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

Ad. 2)

Kwas azotowy techniczny, będący podstawowym surowcem do produkowanych przez ZA Tarnów nawozów azotowych został szczegółowo opisany w pkt. A 3 niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż szacunkowy udział ZA Tarnów w rynku właściwym geograficznie dla tego produktu nie przekracza progu 30 %.

Nawozy azotowe produkowane przez ZA Tarnów obejmują nawozy saletrzone i RSM, szczegółowo opisane w pkt A I niniejszej decyzji. Udział ZA Tarnów w rynkach właściwych geograficznie wynosi odpowiednio:

- krajowy rynek nawozów saletrzanych – (*tajemnica przedsiębiorstwa*),
- krajowy rynek RSM – (*tajemnica przedsiębiorstwa*),

Wynika z powyższego, że pomimo, iż ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów łączy relacja dostawca-odbiorca, to udziały w poszczególnych rynkach właściwych, na których działają ci dwaj przedsiębiorcy, nie przekraczają 30 %. W tym zakresie nie ma zatem wpływu na koncentrację w aspekcie wertykalnym.

III. ZA Kędzierzyn - ZCh „Zachem”

ZA Kędzierzyn dostarczają do ZCh „Zachem” następujące produkty:

- 1) amoniak,
- 2) mocznik,
- 3) formalinę,
- 4) azotyn sodowy,
- 5) bezwodnik kwasu maleinowego,
- 6) plastyfikatory.

Ad. 1), 2) i 3)

Amoniak i formalina zostały szczegółowo opisane w pkt B II i odpowiednio w pkt A 2 niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż szacunkowy udział ZA Kędzierzyn w

rynkach właściwych geograficznie dla wskazanych produktów kształtuje się następująco:

- amoniak – udział w rynku europejskim wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,
- formalina - udział w rynku Europy Środkowej, Niemiec, Austrii i Litwy nie przekracza **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

W odniesieniu do mocznika wskazać należy, iż rynkiem właściwym dla mocznika jest rynek europejski. Na tak określonym rynku właściwym od strony geograficznej szacunkowy ZA Kędzierzyn jest istotnie mniejszy od udziału tego przedsiębiorcy w rynku krajowym, na którym ZA Kędzierzyn w 2003 r. osiągnęły udział na poziomie **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Wspomniany rynek nie jest zatem istotny z punktu widzenia powiązań wertykalnych, bowiem udział ZA Kędzierzyn w rynku właściwym geograficznie dla tego produktu – bez względu na określenie geograficznego zasięgu tego produktu (rynek krajowy, rynek europejski) - nie przekracza 30 %.

Mając na względzie powyższe, uznać należy, iż żaden z tych trzech produktów, nie stanowi rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym, bowiem w żadnym z ww. rynków właściwych nie został przekroczony próg 30 %.

Ad. 4)

Azotyn sodu z przeznaczeniem jako surowiec do produkcji wyrobów chemicznych nie jest oficjalnie notowany na rynku i w zasadzie brak jest informacji o wielkości jego sprzedaży. W dużej mierze jest on półproduktem do syntez. Jako produkt niszowy posiada swój jedyny specyficzny rynek. Podkreślić jednak należy, iż wspomniany azotyn stanowi w ZA Kędzierzyn produkt uboczny, powstający przy produkcji kwasu azotowego na instalacji, wobec której zapadła decyzja o docelowym zamknięciu produkcji. Od 1 stycznia 2007 r. w związku z wymaganym przez dyrektywy unijne w zakresie ochrony środowiska zamknięciem instalacji kwasu azotowego, azotyn sodu prawdopodobnie zniknie z oferty ZA Kędzierzyn.

Rynkiem właściwym geograficznie dla azotynu sodu jest rynek europejski, na którym liderem pozostaje firma BASF. Szacunkowy udział ZA Kędzierzyn w europejskim rynku azotynu sodu wynosi poniżej **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Sprzedaż azotynu sodu odbywa się głównie spotowo, według ujednoliconych przepisów unijnych. W 2004 r. jedynie **(tajemnica przedsiębiorstwa)** wolumenu azotynów stanowiła sprzedaż krajowa, **(tajemnica przedsiębiorstwa)** eksport, gdzie głównymi rynkami zbytu były Niemcy, Słowacja, Francja, Austria, Włochy i Wielka Brytania. Jednak rzeczywisty poziom sprzedaży na rynek krajowy jest mniejszy i wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, gdyż odbiorcą pozostałej krajowej sprzedaży jest firma **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, która zaopatruje swoją sieć dystrybucyjną w całej Europie. Powyższe oznacza, iż produkt ZA Kędzierzyn jest lokowany głównie na rynku europejskim.

ZA Kędzierzyn są jedynym krajowym producentem azotynu sodu. Szacunkowy udział tego przedsiębiorcy w rynku krajowym w 2002 r. wynosił ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, a w 2003 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Głównym konkurentem ZA Kędzierzyn w zakresie azotynu sodowego jest koncern BASF, który wytwarza ponad 30 tys. ton rocznie tego produktu. ZA Kędzierzyn wytwarzają rocznie ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** tys. ton.

Ad. 5)

Bezwodnik kwasu maleinowego jest surowcem do dalszego przetwarzania, stosowanym przede wszystkim do produkcji nienasyconych żywic poliestrowych (66 % zużycia), 1,4 butanodiolu (10 % zużycia), kwasu fumarowego (7 % zużycia), kwasu jabłkowego (2 % zużycia) i tetrahydrofuranu (2 % zużycia).

ZA Kędzierzyn są jedynym krajowym producentem bezwodnika kwasu maleinowego. Natomiast rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym dla tego produktu jest rynek europejski. 100 % wolumenu sprzedaży trafia na ten rynek, z czego **(tajemnica przedsiębiorstwa)** poza granicami Polski. Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż ceny tego produktu są ustalane w oparciu o oficjalne notowania ICIS LOR i nie ma pod tym względem różnic pomiędzy rynkiem krajowym a pozostałymi rynkami europejskimi. Przepisy transportowe są ujednoczone w całej Unii Europejskiej, do której praktycznie adresowany jest niemal cały wolumen sprzedaży. Rynek europejski ocenia się jako nasycony. Zdolności produkcyjne na poziomie 500 tys. ton rocznie przewyższają zapotrzebowanie. Sporadycznie na rynku europejskim pojawia się produkt pochodzący z importu, w tym głównie z Malezji. Rośnie popyt na ten surowiec na rynku tureckim, gdzie ZA Kędzierzyn w chwili obecnej są jednym z głównych dostawców tego produktu.

Szacunkowy udział ZA Kędzierzyn w europejskim rynku produkcji kwasu bezwodnika maleinowego, pokrywającym się terytorialnie z geograficznym rynkiem właściwym dla tego produktu, wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Głównych konkurentów ZA Kędzierzyn i ich szacunkowe udziały w rynku właściwym obrazuje poniższa tabela:

Kraj	Firma	Zdolność produkcyjna tys. ton/rok	Udział w rynku w %
Belgia	BASF AG	*	*
Włochy	Lonza	*	*
Niemcy	Conde-Huntsman	*	*
Włochy	Polioli Spa	*	*
Austria	DSM Fine Chemicals	*	*
Francja	Racy Valery S.A.	*	*
Węgry	Hungarian Oil and Gas Plc (MOL)	*	*
Rosja	Novomoskowsk Orgsintez OAO	*	*
Hiszpania	Compania Espanola de	*	*

	Petroleos S.A. (CEPSA)		
Rumunia	Petrobrazi	*	*
Bośnia i Hercegowina	Koksno Hemijski Kombinat	*	*
Polska	ZA Kędzierzyn	*	*
Niemcy	BASF AG	*	*
Słowenia	Kempplas Doo	*	*
Bułgaria	Orgachim JSC	*	*
Razem Europa		416	100,0

* tajemnica przedsiębiorstwa

Z powyższego zestawienia wynika, iż ZA Kędzierzyn zajmuje (**tajemnica przedsiębiorstwa**) miejsce pod względem mocy produkcyjnych dostępnych na rynku europejskim. Trzech liderów tego rynku produktowego posiada zdolności produkcyjne na poziomie powyżej 50 tys. ton rocznie. Większość europejskich producentów bezwodnika maleinowego wytwarza ten produkt przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii. W ostatnim okresie głównym czynnikiem wpływającym na konkurencyjność określonego producenta na tym rynku była dostępność do bazy surowcowej – benzenu i butanu. Surowcem preferowanym stał się butan. Istotnym elementem przewagi konkurencyjnej jest kwestia formy, w jakiej oferowany jest bezwodnik kwasu maleinowego. Największe znaczenie na rynku ma bezwodnik kwasu maleinowego w formie ciekłej. Jednak jego cena jest najniższa. Produkt w formie płatków ma charakter niszowy, jednocześnie jednak ilość jego producentów jest ograniczona, a cena sprzedaży jest wyższa.

Ad. 6)

Plastyfikatory wytwarzane przez ZA Kędzierzyn obejmują:

- ftalany dwuoktyku (FDO),
- ftalany dwuoktylu z bisfenolem (FDO + BA),
- ftalany dwubutyli (FDB),
- ftalan dwuizobutyli (FDIB).

FDO – to produkt używany głównie do zmiękczenia i plastyfikowania polichlorku winylu, który z kolei jest używany do produkcji izolacji kabli elektrycznych, obuwia, części samochodowych, wykładzin podłogowych, itp. Inny obszar zastosowania FDO to produkcja farb i lakierów, gdzie używane są jako rozpuszczalniki.

FDB - służy do produkcji polioctanów oraz wytwarzanych na ich bazie klejów, skór syntetycznych, tkanin powlekanych, wyrobów gumowych. Jest również stosowany w mieszaninach z innymi ftalanami.

FDIB - to plastyfikator stosowany do produkcji wykładzin podłogowych, jako światłoczuły zmiękczac do lakierów, lateksów, dodatek do past pigmentowych, produkcji podeszw, węży gumowych, kolorowej folii, składnik rozpuszczalnika do celulozy. Jest również używany do produkcji estrów celulozowych i żywic oraz jako emulgator poprawiający sprężystość naturalnych gum i sztucznych skór.

Do ZCh „Zachem” dostarczany jest ftalan dwuoktylu z bisfenolem.

Rynkiem właściwym geograficznie dla plastyfikatorów jest rynek światowy. Główne kierunki eksportu to Europa Zachodnia i dalekowschodnie kraje azjatyckie. Światowy rynek plastyfikatorów cechuje nadpodaż tych produktów w stosunku do popytu. ZA Kędzierzyn posiadają ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** udział w rynku FDO na terenie Europy i poniżej **(tajemnica przedsiębiorstwa)** udziału w światowym rynku plastyfikatorów tworzyw sztucznych. Do głównych konkurentów ZA Kędzierzyn na europejskim rynku FDO należą takie firmy jak BASF (Niemcy), Oxeno (Niemcy), BASF (Belgia), Lonza (Włochy), Celanese (Niemcy) oraz Elf Atochem (Francja).

Z ustaleń organu antymonopolowego wynika, iż:

- 1) na bazie amoniaku, mocznika, formaliny i azotynu sodu - ZCh „Zachem” wytwarzają barwniki i pigmenty nieorganiczne,
- 2) na bazie bezwodnika kwasu maleinowego - ZCh „Zachem” wytwarzają poliole poliestrowe,
- 3) na bazie plastyfikatorów ZCh „Zachem” - wytwarzają granulaty kablowe.

Ad. 1)

Barwniki znajdują zastosowanie głównie w przemyśle włókienniczym, garbarskim, papierniczym oraz są wykorzystywane do barwienia drewna.

Rynkiem właściwym geograficznie dla barwników jest rynek światowy. Powyższe wynika z faktu, iż barwniki są relatywnie łatwe w transporcie, a transport nie ma znaczącego udziału w cenie finalnej produktu, w związku z czym nie stanowi istotnej bariery handlowej. Znaczną ilość barwników wytwarza się w krajach azjatyckich. Z tego względu na rynku obserwuje się stały wzrost eksportu z tamtego obszaru geograficznego do Europy i Ameryki Północnej. Jednocześnie wiele zachodnioeuropejskich firm barwnikarskich uruchamia własne zakłady produkcyjne w Azji. Zakład Barwników Zachem S.A. eksportuje swoje wyroby do wielu krajów europejskich, azjatyckich, Afryki Północnej i do USA. W celu uzupełnienia oferty kolorystycznej ww. Zakład kupuje również barwniki z krajów azjatyckich i poddaje obróbce standaryzacyjnej. Na skutek przenoszenia produkcji do Azji, w oddziałach europejskich firm barwnikarskich pozostawia się jedynie produkcję barwników specjalnego przeznaczenia. W rezultacie światowy rynek barwników podzielił się na dwie części, z których jedna jest zdominowana przez czterech największych producentów zachodnioeuropejskich, drugą zaś tworzą drobni wytwórcy w pozostałych częściach świata, głównie w Azji. Barwniki produkowane przez ZCh „Zachem” posiadają właściwości typowe dla ich odpowiedników zagranicznych, wytwarzanych przez firmy zachodnioeuropejskie. Ceny barwników produkowanych przez ZCh „Zachem” plasują się pomiędzy droższymi barwnikami produkowanymi w Europie Zachodniej, a tańszymi barwnikami produkowanymi w małych firmach azjatyckich. Natomiast stosunkowo mała różnorodność form handlowych barwników oferowanych przez ZCh „Zachem”, słabo rozwinięta sieć handlowa oraz ograniczone możliwości promocyjne tego przedsiębiorcy powodują, iż udział tej spółki w światowym rynku barwników nie jest znaczący, bo w 2004 r. wynosił ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** (ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**) ton przy popycie szacowanym na ok. 900 tys. ton rocznie – łącznie z pigmentami).

W odniesieniu do rynku krajowego wskazać należy, że popyt rynku krajowego szacuje się na ok. 12 do 13 tys. ton barwników rocznie, a udział ZCh „Zachem” w tym rynku produktowym wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Pigmenty nieorganiczne produkowane przez ZCh „Zachem” są stosowane do produkcji farb, lakierów, tworzyw sztucznych i zapraw budowlanych. Podobnie jak w przypadku barwników, rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym dla pigmentów nieorganicznych jest rynek światowy. Pigmenty nieorganiczne produkowane w ZCh „Zachem” obejmują najmniej poszukiwane przez odbiorców proszki. Spółka nie produkuje preferowanych na rynku płynów i granulatów, co ogranicza w pewnym stopniu zakres stosowania. Niemniej produkowane we wskazanych powyżej formach pigmenty są substytutowe wobec siebie, różnią się zaś jedynie formą handlową i łatwiejszą aplikacją. Ceny pigmentów ZCh „Zachem” w stosunku do produktów konkurencyjnych wytwarzanych przez firmy azjatyckie są wysokie, jednakże niższe w porównaniu z pigmentami producentów zachodnioeuropejskich. ZCh „Zachem”, w odróżnieniu od barwników, nie eksportowały pigmentów.

Szacunkowe światowe zdolności produkcyjne w zakresie pigmentów wynoszą od 1,8 do 2 mln ton rocznie. Zdolności produkcyjne ZCh „Zachem” wynoszą **(tajemnica przedsiębiorstwa)** tys. ton rocznie, co stanowi zaledwie **(tajemnica przedsiębiorstwa)** światowych mocy produkcyjnych na świecie.

W odniesieniu do rynku krajowego wskazać należy, iż krajowe zapotrzebowanie na te produkty szacuje się na ok. 3 tys. ton rocznie, z czego produkcja sprzedana ZCh „Zachem” w 2004 r. wyniosła **(tajemnica przedsiębiorstwa)** ton. Szacunkowy udział ZCh „Zachem” w krajowym rynku pigmentów wynosił ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Zapotrzebowanie to jednakże tylko częściowo jest pokrywane produkcją krajową. W Polsce, podobnie jak na świecie, spółka ta konkuruje na rynku pigmentów z takimi potentatami, jak Clariant International Ltd, BASF, Dystar Bencolor oraz Swisscol, z których większość prowadzi działalność na rynku polskim za pośrednictwem spółek zależnych.

Ad. 2)

Poliole poliestrowe są zaliczane do bardzo szerokiego sektora tworzyw poliuretanowych. Polioli poliestrowe produkowane przez ZCh „Zachem” są przede wszystkim bazą surowcową do produkcji pianki elastycznej, systemów obuwniczych, elastomerów lanych i termoplastycznych. W 2003 r. ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** tego produktu spółka wykorzystywała na potrzeby własne, do produkcji pianki poliuretanowej.

Rynkiem właściwym geograficznie dla polioli poliestrowych będących w obrocie handlowym jest rynek europejski. Wskazać jednakże należy, iż ZCh „Zachem”, z uwagi na przestarzałą instalację do ich produkcji, nie oferują tych wyrobów klientom zagranicznym i koncentrują swoją sprzedaż na rynku krajowym.

Zapotrzebowanie rynku krajowego na polioli poliestrowe nasycone w latach 2002-2004 wynosiło ok. 2.500 ton. Udział ZCh „Zachem” w krajowym rynku polioli poliestrowych wynosił w 2002 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, w 2003 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** a w 2004 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. W Polsce, obok ZCh „Zachem” instalacją do wytwarzania polioli poliestrowych dysponuje firma Alfa

Systems Sp. z o.o. Polscy przetwórcy polioli poliestrowych zaopatrują się w te produkty również u producentów zagranicznych, takich jak Bayer, Coim i BASF.

Głównym gatunkiem polioli poliestrowych produkowanych przez ZCh „Zachem” jest Poles 50/23, jednakże spółka nie zaopatruje się w surowce do produkcji tego gatunku polioli poliestrowych w spółkach podlegających koncentracji. Bezwodnik maleinowy kupowany w ZA Kędzierzyn jest wykorzystywany do produkcji innych gatunków polioli, stanowiących zaledwie **(tajemnica przedsiębiorstwa)** ilości polioli wytwarzanych w tej spółce. Wskazać również należy, iż dostawy bezwodnika kwasu maleinowego z ZA Kędzierzyn utrzymywały się w latach 2002-2003 na niezmiennym poziomie i wynosiły ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Stanowiło to zaledwie **(tajemnica przedsiębiorstwa)** wielkości produkcji bezwodnika kwasu maleinowego w ZA Kędzierzyn.

Ad. 3)

Granulaty kablowe to plastyfikowany polichlorek winylu z dodatkiem stabilizatorów, wypełniaczy, pigmentów i innych modyfikatorów. Wspomniane produkty stosuje się na izolację przewodów elektrycznych ogólnego i specjalnego zastosowania (budownictwo, elektronika, motoryzacja, elektronarzędzia, itp.).

Rynkiem właściwym geograficznie dla granulatów kablowych jest rynek europejski, gdyż obrót tymi produktami nie jest ograniczony istotnymi barierami handlowymi, aczkolwiek w miarę wzrostu odległości między dostawcą a odbiorcą koszty transportu oraz koszt i ryzyko wdrożeń stanowią pewną barierę dla relatywnie małych wytwórców, jakim są ZCh „Zachem”. Pozyskanie nowych odbiorców nie ogranicza się bowiem wyłącznie do przekazania partii próbnej tych granulatów, ale niezbędna jest również pomoc technologiczna ze strony producenta. Przy ograniczonych mocach wytwórczych, rosnących kosztach transportu oraz kosztach związanych z pozyskaniem nowych odbiorców, spółka nie eksportowała w ostatnich latach granulatów i koncentrowała swoją sprzedaż na przetwórcach krajowych.

Europejski rynek granulatów kablowych jest kontrolowany przez grupę pięciu przedsiębiorców, a mianowicie ELF Atochem (Francja), EVC International (Holandia), Solvay Benic & Cie (Belgia), Norsk HydroAVS (Norwegia) i Begra Kunststoff GmbH (Niemcy). Udział ZCh „Zachem” w europejskim rynku granulatów kablowych jest nieznaczący i wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Jeśli chodzi o krajowy rynek granulatów kablowych, to jest on szacowany na ok. 130 tys. ton. Pozycja rynkowa ZCh „Zachem” w tym rynku produktowym nieznacznie się zmienia. W 2002 r. spółka dysponowała udziałem w tym rynku produktowym w wysokości **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, w 2003 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** a w 2004 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Głównym odbiorcą granulatów kablowych produkowanych przez ZCh „Zachem” w 2003 r. była spółka **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Największym producentem granulatów kablowych w Polsce jest ANWIL S.A z udziałem w rynku na poziomie ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Do innych znaczących producentów omawianych granulatów należą Ergis, TCT Sochaczew, Polinex, Alfa PVC, Erg Bieruń, AgaStyl, Agaplast. Ponadto, wspomniane produkty są przedmiotem istotnego – na poziomie ok. 23 % - importu z Niemiec, Belgii, Francji i z Węgier.

Z powyższych informacji wynika, iż pomimo, że ZA Kędzierzyn i ZCh „Zachem” łączą liczne powiązania typu dostawca-odbiorca, to udziały w poszczególnych rynkach właściwych, na których działają te dwie spółki nie przekraczają 30 %. Powyższe oznacza, iż w tym względzie wspomniane relacje pozostają bez wpływu na koncentrację w aspekcie wertykalnym.

IV. ZA Kędzierzyn - ZCh „Organika-Sarzyna”

ZA Kędzierzyn dostarczają do ZCh „Organika-Sarzyna” bezwodnik kwasu maleinowego, opisany szczegółowo w pkt B III 5 niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż udział ZA Kędzierzyn w rynku europejskim – właściwym geograficznie dla tego produktu – nie przekracza (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Na bazie bezwodnika kwasu maleinowego ZCh „Organika-Sarzyna” produkują żywice poliestrowe, w szczególności żywice nienasycone, żelkoty bezbarwne i kolorowe oraz topkoty kolorowe.

Rynek żywic poliestrowych w aspekcie geograficznym ma charakter rynku europejskiego, bowiem ceny i jakość żywic oferowanych w tym obszarze geograficznym są zbliżone. Ponadto brak jest jakichkolwiek barier dostępu ograniczających w istotny sposób obrót tymi produktami, aczkolwiek ze względu na postać produktu (ciekłą) pewną barierą może być koszt transportu tego produktu. Duży wytwórca ze względu na skalę produkcji produkuje głównie żywice poliestrowe niespecjalistyczne. Mniejsze firmy, takie jak „ZCh „Organika-Sarzyna”, działają głównie w segmentach niszowych rynku żywic poliestrowych, wytwarzając produkty o określonych parametrach na potrzeby konkretnego odbiorcy.

Szacunkowy udział ZCh „Organika-Sarzyna” w europejskim rynku żywic poliestrowych 2003 r. oscylował w granicach ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*), a w 2004 r. zmniejszył się do poziomu (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Podkreślić jednak należy, iż otoczenie konkurencyjne w branży żywic poliestrowych na rynku europejskim, jest bardzo dynamiczne. Świadczy o tym w szczególności fakt, iż po zniesieniu barier celnych na poliestry, na rynku polskim zaczęły działać koncerny prowadzące działalność o zasięgu globalnym, takie jak Ashland, Reichhold, Racy Valley oraz Scott Bader. W efekcie ich działalności, udział w rynku krajowym ZCh „Organika-Sarzyna w tej grupie żywic zmniejszył się w sposób istotny, a mianowicie spadł z poziomu (*tajemnica przedsiębiorstwa*) w 2003 r. do poziomu (*tajemnica przedsiębiorstwa*) w 2004 r. Na rynku krajowym, oprócz ww. producentów zagranicznych, obecni są także inni producenci krajowi tj. Zakłady Tworzyw Sztucznych ERG SA w Pustkowie oraz Polifarb Dębica.

W ocenie organu antymonopolowego planowana transakcja nie wpłynie na dotychczasową strukturę zarówno krajowego, jak i europejskiego rynku dostaw bezwodnika kwasu maleinowego. Transakcja również będzie neutralna z punktu widzenia konkurencji na rynku żywic poliestrowych, dla których rynek właściwy geograficznie zdecydowanie wykracza poza obszar obejmujący terytorium Polski i ma charakter rynku europejskiego. Na tak określonych rynkach właściwych geograficznie dla bezwodnika kwasu maleinowego i żywic poliestrowych, udział ZA Kędzierzyn i

ZCh „Organika-Sarzyna” nie przekracza progu 30 %. Wobec powyższego wspomniane rynki produktowe nie stanowią rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

V. ZA Tarnów - ZCh „Organika–Sarzyna”

Przedmiotem dostaw z ZA Tarnów do ZCh „Organika–Sarzyna” są następujące produkty:

- 1) kwas solny,
- 2) amoniak,
- 3) podchloryn sodu,
- 4) kwas azotowy techniczny,
- 5) formalina.

Ad. 1)

Rynek kwasu solnego został szczegółowo opisany w pkt. A II niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż udział ZA Tarnów w rynku krajowym – właściwym geograficznie dla tego produktu – wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Ad. 2)

Rynek amoniaku został szczegółowo opisany w pkt B II niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż amoniak produkowany w ZA Tarnów jest **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. W 2002 r. ZA Tarnów sprzedały na rynku krajowym zaledwie **(tajemnica przedsiębiorstwa)** ton tego produktu, zaś w 2003 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Dostawa amoniaku do ZCh „Organika-Sarzyna” to **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. W efekcie obecność ZA Tarnów na tym rynku produktowym miała zupełnie marginalny charakter.

Ad. 3)

Rynek podchlorynu sodu został szczegółowo opisany w pkt A 4 niniejszej decyzji. Udział ZA Tarnów w rynku krajowym - właściwym geograficznie dla tego produktu – wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Na bazie ww. produktów ZCh „Organika-Sarzyna” wytwarzają środki ochrony roślin, szczegółowo opisane w pkt B niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż udział ZCh „Organika-Sarzyna” w rynku światowym – właściwym geograficznie dla tych produktów – wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Ad. 4)

Rynek kwasu azotowego technicznego został szczegółowo opisany w pkt A 3 niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż udział ZA Tarnów w rynku Europy Centralnej – właściwym geograficznie dla tego produktu – nie przekracza **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Na bazie kwasu azotowego ZCh „Organika–Sarzyna” wytwarzają saletrę wapniową, zaliczaną do grupy nawozów azotowych, posiadając w rynku krajowym udział nieprzekraczający **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Ad. 5)

Rynek formaliny został szczegółowo opisany w pkt A 2 niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż udział ZA Tarnów w rynku regionalnym obejmującym Europę Środkową, Niemcy, Austrię i Litwę – właściwym geograficznie dla tego produktu – wynosi poniżej (**tajemnica przedsiębiorstwa**) (łącznie ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn posiadają w tym rynku (**tajemnica przedsiębiorstwa**)).

Na bazie formaliny ZCh „Organika-Sarzyna” produkują żywice fenolowe, w zakresie których posiadają w rynku krajowym udział na poziomie (**tajemnica przedsiębiorstwa**).

Z uwagi na fakt, iż udziały Za Tarnów i ZCh „Organika-Sarzyna” w rynkach właściwych geograficznie dla ww. produktów nie przekraczają 30 %, wspomniane powiązania pozostaną bez wpływu na koncentrację w aspekcie wertykalnym.

VI. ZA Tarnów - ZCh „Zachem”

Przedmiotem dostaw z ZA Tarnów do ZCh „Zachem” są dwa produkty:

- 1) chlor,
- 2) nitrozy.

Ad. 1)

Chlor został szczegółowo opisany w punkcie A 5 niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż udział ZA Tarnów w rynku krajowym – właściwym geograficznie dla tego produktu – wynosi ok. (**tajemnica przedsiębiorstwa**).

Ad. 2)

Nitrozy są mieszaninami stężonego kwasu azotowego i oleum. Ze względu na specyficzne właściwości nie można ich zastąpić innymi substancjami chemicznymi. Nitrozy służą głównie do produkcji izocyjanianów TDI i MDI, które są komponentami w procesie produkcji poliuretanów (odpowiednio pianek miękkich i sztywnych). Znajdują również zastosowanie w produkcji cywilnych i wojskowych materiałów wybuchowych, w mniejszym zakresie w produkcji barwników, jak również w produkcji uszlachetniaczy paliw płynnych. Nitrozy są stosunkowo tanim produktem i koszty transportu, w miarę wzrostu odległości, mają znaczący udział w ich cenie, co determinuje geograficzny charakter tego rynku produktowego, który w praktyce pokrywa się z rynkiem kwasu azotowego stężonego. W obrocie tymi produktami nie występują istotne bariery prawne. ZCh „Zachem” używają nitroz do produkcji TDA (toluenodiamina) stosowanego do produkcji TDI.

Rynkiem właściwym geograficznie dla nitroz jest rynek regionalny, obejmujący swym zasięgiem Polskę, Niemcy, Czechy, Słowację i Węgry. ZA Kędzierzyn dostarczały również niewielkie ilości nitroz do Szwajcarii do celów farmaceutycznych. Na wspomnianym wyżej obszarze geograficznym produkuje się około 180 tys. ton nitroz rocznie (w przeliczeniu na stężony kwas azotowy). W tak określonym rynku geograficznym ZA Tarnów mają szacunkowy udział nieprzekraczający (**tajemnica przedsiębiorstwa**). Wskazać należy, iż duża część producentów lub użytkowników nitroz jest związana z branżą militarną i z tego względu produkuje je wyłącznie u siebie. Oszacowanie wielkości rynku właściwego jest w związku z tym bardzo

utrudnione, bowiem tego rodzaju dane nie są nigdzie publikowane. Dla ZA Tarnów największymi konkurentami na rynku nitroz są Synthesia Pardubice (Czechy) i SKW Pisteritz (Niemcy). Natomiast BorsodChem Ostrawa (Czechy) i Nitrogenmuvek (Węgry) produkują nitrozy głównie na potrzeby produkcji TDA.

Na bazie chloru i nitroz ZCh „Zachem” produkują odpowiednio:

- 1) epichlorohydrynę (EPI),
- 2) dizocjanian toluenu (TDI).

Ad. 1)

Rynek EPI został opisany w pkt. B I niniejszej decyzji, gdzie wskazano, iż udział ZCh „Zachem” w światowym rynku EPI – właściwym geograficznie dla tego produktu – wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Ad. 2)

Rynek TDI ma charakter globalny i jest to rynek silnie skoncentrowany. Największym światowym producentem jest firma Bayer, która posiada ok. 25 % zdolności produkcyjnych. Największych 5 producentów tego produktu posiadają łącznie ok. 80 % udział w rynku TDI. Udział ZCh „Zachem” w światowym rynku TDI wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Wskazać należy, iż ZCh „Zachem” są jedynym w Polsce producentem TDI. Jednakże udział tej spółki w rynku krajowym wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Podstawowym zastosowaniem TDI jest produkcja pianek poliuretanowych, na potrzeby której ZCh „Zachem” zużywają ponad **(tajemnica przedsiębiorstwa)** produkowanego TDI. Pianki poliuretanowe zaliczane są do bardzo szerokiego sektora tworzyw poliuretanowych. Dzięki swoim właściwościom znajdują zastosowanie przede wszystkim w przemyśle meblarskim. Poza tym stosuje się je w przemyśle samochodowym, do produkcji materacy, poduszek, jak również do opakowań wyrobów łatwo tłukących się podczas transportu.

Rynek pianek poliuretanowych w aspekcie geograficznym ma charakter rynku krajowego. Decyduje o tym w szczególności rachunek ekonomiczny, wynikający z kosztów transportu. Powyższe nie dotyczy pianek specjalistycznych, dla których rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym jest rynek europejski.

Produkcja pianek w Polsce w 2003 r. wyniosła ok. 84 tys. ton, z czego ponad 9 tys. wyeksportowano. W tym samym okresie import wyniósł ok. 6 tys. ton, przy czym dotyczył on głównie pianek specjalistycznych. Popyt krajowy na pianki poliuretanowe szacuje się na ok. 80 tys. ton rocznie. Szacunkowy udział ZCh „Zachem” w krajowym rynku pianek poliuretanowych w 2002 r. wyniósł **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, w 2003 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)** i w 2004 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. W kraju piankownie posiadają takie firmy jak „Eurofoam” w Zgierzu, „Vita Polymers Poland i „Organika” Malbork.

Z uwagi na udziały ZA Tarnów i ZA „Zachem” w rynkach właściwych geograficznie dla wszystkich ww. produktów nieprzekraczające 30 %, opisane relacje typu dostawca-odbiorca pozostaną bez wpływu na koncentrację, wspomniane rynki nie stanowią bowiem rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

Ad. C) W niniejszej sprawie rynkiem właściwym, na które koncentracja wywiera wpływ w **układzie konglomeratowym** jest rynek magazynowania paliw.

Jak ustalił organ antymonopolowy jedynym rynkiem, na którym jedna ze spółek, kontrolowanych przez Naftę Polską (Naftobazy Sp. z o.o.) posiada udział przekraczający 40 %, jest rynek magazynowania paliw. Na rynku tym udział Spółki Naftobazy Sp. z o.o. szacowany jest na ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.

Ww. spółka dysponuje największą w kraju logistyczną siecią wyspecjalizowanych baz paliwowych w Polsce. Lokalizacja poszczególnych baz umożliwia dostęp do usług wszystkim klientom w każdej części kraju. Pięć największych baz magazynowania i przeładunku paliw znajduje się na końcówkach rurociągów produktowych. Spółka posiada również terminal przeładunkowy morski w Zatoce Gdańskiej oraz terminale przeładunkowe gazu płynnego i ropy naftowej na granicy wschodniej. Łączna pojemność magazynowa wszystkich baz wynosi ponad 1,5 mln m³. Wszystkie bazy dysponują kolejowymi frontami nalewowo-spustowymi, frontami nalewu autocystern oraz laboratoriami produktów naftowych.

Przedmiotowa koncentracja nie spowoduje zmiany w strukturze rynku, na którym działa spółka Naftobazy Sp. z o.o., tym samym nie będzie miała wpływu na ten rynek właściwy.

Ocena skutków planowanej koncentracji.

Przepis art. 17 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Analiza skutków niniejszej koncentracji wykazała jednakże, iż w jej wyniku dojdzie do uzyskania przez uczestników koncentracji silnie dominującej pozycji na krajowym rynku kwasu solnego. Przejęcie przez Naftę Polską kontroli nad dwoma producentami kwasu solnego w Polsce, a mianowicie:

- ZCh „Zachem” (udział w rynku na poziomie **(tajemnica przedsiębiorstwa)**),
- ZA Tarnów (udział w rynku na poziomie **(tajemnica przedsiębiorstwa)**),

pozwoli temu podmiotowi na uzyskanie udziału na tym rynku na poziomie około **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Udział ten znacznie przekracza poziom, z którym ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów wiąże posiadanie pozycji dominującej, określony w art. 4 pkt 9 tej ustawy (tj. 40 %) i w ocenie organu antymonopolowego mógłby umożliwić uczestnikom koncentracji zapobieganie skutecznej konkurencji na krajowym rynku kwasu solnego poprzez działanie w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów i kontrahentów. Ponadto należy wskazać, iż udziały rynkowe konkurentów uczestników koncentracji w zakresie kwasu solnego są w znacznym stopniu rozproszone. Udziały rynkowe tych konkurentów kształtują się następująco:

- PCC Rokita S.A. Brzeg Dolny **(tajemnica przedsiębiorstwa)**,

- FCH Dwory S.A. (*tajemnica przedsiębiorstwa*),
- Anwil S.A. (*tajemnica przedsiębiorstwa*),

przy czym, jak wynika z badań przeprowadzonych przez Urząd w trakcie postępowania, w roku 2004 Anwil S.A. nie był obecny na rynku sprzedaży kwasu solnego.

Biorąc powyższe pod uwagę należy wskazać, iż podmioty te nie będą stanowić wystarczającej przeciwwagi dla ZCh „Zachem” oraz ZA Tarnów.

Dodatkowo należy wskazać, iż import kwasu solnego do Polski kształtuje się na marginalnym poziomie, wynoszącym około 3,6 %. Z uwagi na duże koszty transportu oraz fakt, iż kwas solny należy do towarów niebezpiecznych, należy przypuszczać, iż w sytuacji np. podniesienia cen przez polskich producentów, import kwasu solnego do Polski nie będzie mógł znacząco wzrosnąć. A zatem kwas solny pochodzący z importu również nie będzie stanowić wystarczającej przeciwwagi dla ZCh „Zachem” oraz ZA Tarnów.

Z informacji zebranych w trakcie postępowania wynika, iż Nafta Polska ma sprzedać w przyszłości przejmowane w ramach niniejszej koncentracji podmioty. Nie można jednakże wykluczyć, iż sprzedaż tych aktywów, z powodu różnych czynników (zarówno tych, na które Nafta Polska ma wpływ i tych niezależnych od tego podmiotu) może się przedłużać. Ponadto, nie można wykluczyć, iż Nafta Polska sprzedałaby ZCh „Zachem” oraz ZA Tarnów jednemu inwestorowi. W takiej sytuacji, w przypadku wydania bezwarunkowej zgody na dokonanie przedmiotowej koncentracji, organ antymonopolowy musiałby najprawdopodobniej zgodzić się również na sprzedaż ZCh „Zachem” oraz ZA Tarnów jednemu inwestorowi.

W związku z powyższym, organ antymonopolowy uznał, iż przedmiotowa koncentracja nie spełnia przesłanek określonych w art. 17 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*. Planowana transakcja doprowadziłaby bowiem do istotnej z punktu widzenia konkurencji koncentracji udziałów rynkowych na krajowym rynku kwasu solnego (około (*tajemnica przedsiębiorstwa*)). Tym samym wydanie decyzji zezwalającej na dokonanie tej koncentracji w oparciu o powyższy przepis również nie jest w ocenie organu antymonopolowego możliwe.

Organ antymonopolowy rozważył równocześnie, zastosowanie w przypadku przedmiotowej koncentracji art. 18 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*. Stosownie do treści tego artykułu, Prezes Urzędu, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, gdy po spełnieniu przez przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji warunków konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Prezes Urzędu może na przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji nałożyć obowiązek lub przyjąć ich zobowiązanie m.in. do wyzbycia się kontroli nad określonym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami, w szczególności przez zbycie

określonego pakietu akcji lub udziałów, określając w decyzji termin spełnienia warunków. Organ antymonopolowy uznał, iż negatywnym skutkiem planowanej koncentracji na krajowym rynku kwasu solnego można zapobiec, poprzez zobowiązanie Nafty Polskiej do realizacji działań mających na celu zniwelowanie antykonkurencyjnych skutków transakcji na krajowym rynku kwasu solnego. Takim działaniem byłoby zbycie przez Naftę Polską co najmniej jednego z podmiotów działających w zakresie produkcji i sprzedaży kwasu solnego w takim okresie, który uniemożliwiłby powstanie struktur na tym rynku, mogących w istotny sposób ograniczyć konkurencję. W ocenie organu antymonopolowego takim okresem są maksymalnie 2 - 3 lata.

W związku z tym, stosownie do art. 96 ust. 2 ustawy antymonopolowej, pismem z dnia 14 kwietnia 2005 r., wnioskodawca został poinformowany, że przedmiotowa koncentracja może nastąpić pod warunkiem wyzbycia się przez Naftę Polską kontroli nad ZA Tarnów lub ZCh „Zachem” na rzecz niezależnych od siebie podmiotów, w terminie 2 lat od otrzymania decyzji.

W odpowiedzi wnioskodawca pismem z dnia 16 kwietnia 2005 r. zwrócił się o przedłużenie terminu na sprzedaż ZA Tarnów lub ZCh „Zachem” na rzecz niezależnych od siebie podmiotów, do 3 lat. Jako uzasadnienie Nafta Polska wskazała, iż wykonanie tego warunku nie jest zależne wyłącznie od należytej staranności z jej strony. Sprzedaż akcji podmiotów WSCH odbywa się bowiem w niestabilnych warunkach rynkowych. Ponadto wybory do parlamentu jakie mają odbyć się w roku 2005 r. mogą wpłynąć na spowolnienie procesów decyzyjnych, a działanie pod presją czasu może postawić w trudnej sytuacji Naftę Polską w stosunku do przyszłych inwestorów.

Organ antymonopolowy przychylił się do wniosku Nafty Polskiej i ostatecznie ustalił treść warunku, uzależniającego wydanie zgody na dokonanie koncentracji od:

1. wyzbycia się przez Naftę Polską S.A. kontroli nad Zakładami Chemicznymi „Zachem” S.A. lub Zakładami Azotowymi w Tarnowie-Mościcach S.A. na rzecz niezależnych od siebie inwestorów, nie pozostających w relacji zależności w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*,
2. zrealizowania wymogu, o którym mowa w punkcie 1, w terminie 3 lat od daty otrzymania niniejszej decyzji.

Przyjęcie powyższego warunku pozwala stwierdzić, iż jego realizacja wyłącza możliwość sumowania udziałów rynkowych uczestników koncentracji na tym rynku produktowym. Wskutek przejęcia kontroli nad ZA Tarnów lub ZCh „Zachem” przez dwa niezależne od siebie podmioty, przyszli nabywcy tych spółek, przejmą jednocześnie ich dotychczasowe udziały w rynku kwasu solnego. W efekcie, jedynie maksymalnie w okresie 3 lat dojść może do dysponowania przez Naftę Polską łącznymi udziałami ZA Tarnów i ZCh „Zachem” na rynku kwasu solnego. W okresie tym, w ocenie organu antymonopolowego, nie powinny nastąpić jednakże istotne zmiany w strukturze krajowego rynku kwasu solnego. Uzasadniając powyższe należy

przede wszystkim wskazać, iż Nafta Polska, z uwagi na konieczność zrealizowania warunku sprzedaży tych podmiotów na rzecz niezależnych inwestorów, nie będzie miała podstaw do tego, aby konsolidować w jakikolwiek sposób działalność ZA Tarnów i ZCh „Zachem”, a w szczególności działalność w zakresie produkcji i sprzedaży kwasu solnego.

Planowana koncentracja, nie wpłynie zatem w istotny sposób na ograniczenie dotychczas istniejącej na tym rynku konkurencji. Po zrealizowaniu natomiast warunku zawartego w sentencji decyzji struktura konkurencji powinna wrócić do stanu istniejącego sprzed wydania niniejszej decyzji. Konkurencyjna presja ze strony dotychczasowych konkurentów, w tym ZA Tarnów, stanowić będzie istotną przeciwwagę dla pozycji ZCh „Zachem”, lidera tego rynku. Będzie ona również stanowiła skuteczną barierę dla ewentualnych antykonkurencyjnych zachowań tego przedsiębiorcy.

Jednocześnie oceniając przedmiotową koncentrację organ antymonopolowy uznał, iż z wyjątkiem rynku kwasu solnego, nie niesie ona zagrożeń w odniesieniu do pozostałych rynków właściwych, na które wywiera ona wpływ układzie horyzontalnym, wertykalnym czy konglomeratowym. Na tych rynkach, w ocenie organu antymonopolowego nie dojdzie bowiem do istotnego ograniczenia konkurencji w szczególności poprzez powstanie pozycji dominującej. Uzasadniając powyższe organ antymonopolowy wziął pod uwagę następujące przesłanki:

1. Pozostałe rynki właściwe, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Analiza skutków planowanej transakcji nie wykazała zagrożeń wynikających z koncentracji w odniesieniu do rynku nawozów saletrzanych, na którym w wyniku planowanej koncentracji ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów osiągną łączny udział w rynku na poziomie ok. *(tajemnica przedsiębiorstwa)* w ujęciu ilościowym i ok. *(tajemnica przedsiębiorstwa)* w ujęciu wartościowym. Wspomniane udziały rynkowe dalekie są od tych, z którymi ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej na rynku. Na rynku nawozów saletrzanych ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn będą dysponować porównywalną siłą rynkową w stosunku do dwóch największych konkurentów, a mianowicie Spółki Anwil S.A. z udziałem na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)* w ujęciu ilościowym i odpowiednio *(tajemnica przedsiębiorstwa)* w ujęciu wartościowym oraz Zakładów Azotowych w Puławach, dysponujących udziałem w rynku na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)* w ujęciu ilościowym i *(tajemnica przedsiębiorstwa)* w ujęciu wartościowym. Żaden zatem z uczestników tego segmentu nawozów azotowych nie osiągnie pozycji wiodącej, ponieważ Zakłady Azotowe w Puławach i ANWIL S.A. dysponują porównywalnymi w stosunku do uczestników koncentracji udziałami rynkowymi. Z tych względów konkurencja w tym segmencie nawozów azotowych nie zostanie w istotny sposób ograniczona - istnieć będą 3 podmioty o zbliżonej sile rynkowej. Należy również wskazać, iż stosunkowo duży import nawozów saletrzanych oscylujący na poziomie powyżej 10 %, sprawia, iż w sytuacji istotnego

wzrostu cen nawozów saletrzanych produkcji krajowej, odbiorcy tych nawozów będą szukać dostawców również poza granicami kraju. Oznacza to, iż ZA Tarnów i ZA Kędzierzyn będą działać pod presją konkurencyjną spółek o porównywalnej sile rynkowej oraz dodatkowo ewentualnych importerów nawozów saletrzanych, co skutecznie będzie zapobiegać ewentualnym próbom wykorzystania siły rynkowej uczestników koncentracji, jak również będzie stanowić skuteczną barierę dla wszelkich działań noszących znamiona ograniczania konkurencji.

2. Rynki właściwe, na które koncentracja nie wywiera wpływu w układzie horyzontalnym, ale są rynkami wspólnymi dla uczestników koncentracji.

Z uwagi na łączne udziały uczestników koncentracji, nieprzekraczające progu 20 %, poniższe rynki wspólne, nie stanowią rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym:

- a) rynek RSM – działalność na tym rynku prowadzą ZA Kędzierzyn i ZA Tarnów. Ich łączny udział na rynku krajowym, właściwym w aspekcie geograficznym dla RSM kształtuje się na poziomie ok. *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- b) rynek wodorotlenku sodu – działalność na tym rynku prowadzą ZA Tarnów oraz ZCh „Zachem”. Ich łączny udział na rynku europejskim, właściwym w aspekcie geograficznym dla wodorotlenku sodu, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- c) rynek formaliny - działalność na tym rynku prowadzą ZA Tarnów oraz ZA Kędzierzyn. Ich łączny udział na rynku regionalnym (obejmującym Europę Środkową, Niemcy, Austrię i Litwę) właściwym w aspekcie geograficznym dla formaliny, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- d) rynek kwasu azotowego - działalność na tym rynku prowadzą ZA Tarnów oraz ZA Kędzierzyn. Ich łączny udział na rynku regionalnym (obejmującym Europę Centralną), właściwym w aspekcie geograficznym dla kwasu azotowego, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- e) rynek podchlorynu sodu - działalność na tym rynku prowadzą ZA Tarnów oraz ZCh „Zachem”. Ich łączny udział na rynku krajowym, właściwym w aspekcie geograficznym dla podchlorynu sodu, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*,
- f) rynek chloru - działalność na tym rynku prowadzą ZA Tarnów oraz ZCh „Zachem”. Ich łączny udział na rynku krajowym, właściwym w aspekcie geograficznym dla chloru, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

Biorąc pod uwagę wskazane powyżej udziały uczestników koncentracji, należy stwierdzić, iż brak jest podstaw, aby przypuszczać, iż na tych rynkach dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji.

3. Rynek właściwy, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym, jest rynek dostaw kwasu solnego wytwarzanego przez ZCh „Zachem”, będącego równocześnie rynkiem zakupu dla ZCh „Organika-Sarzyna”, które na jego bazie produkują środki ochrony roślin. W ocenie organu antymonopolowego, przedmiotowa koncentracja nie wpłynie w istotny sposób na ten rynek. Relacje typu dostawca-odbiorca, jakie łączą tych dwóch przedsiębiorców, nawet jeśli ulegną wzmocnieniu, nie spowodują istotnego ograniczenia konkurencji na rynku dostaw kwasu solnego, z uwagi na fakt, iż wspomniane dostawy do ZCh „Organika-Sarzyna” w relacji do wielkości sprzedaży tego produktu na rynku krajowym, realizowanej przez ZCh „Zachem” stanowią *(tajemnica przedsiębiorstwa)*. Wspomniane powiązania wertykalne nie będą miały również wpływu na działalność ZCh „Organika-Sarzyna” na rynku środków ochrony roślin, udział bowiem tej spółki na rynku światowym, będącym rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym dla środków ochrony roślin kształtuje się na poziomie ok. *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

4. Rynki właściwe, na które koncentracja nie wywiera wpływu w układzie wertykalnym, ale istnieją powiązania typu odbiorca-dostawca pomiędzy uczestnikami koncentracji.

a) ZCh „Zachem” dostarczają do ZCh „Organika-Sarzyna” epichlorohydrynę. Produkt ten jest wykorzystywany do produkcji żywic epoksydowych. Udział ZCh „Zachem” na rynku światowym, właściwym w aspekcie geograficznym dla epichlorohydryny, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*. Udział ZCh „Organika-Sarzyna” na rynku światowym, właściwym w aspekcie geograficznym dla żywic epoksydowych, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

b) ZA Kędzierzyn dostarczają do ZA Tarnów amoniak, na bazie którego wytwarzane są półprodukty do produkcji kaprolaktamu, kwas azotowy i nawozy azotowe, w szczególności siarczan amonu. Udział ZA Kędzierzyn na rynku europejskim, właściwym w aspekcie geograficznym dla amoniaku, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*. Udział ZA Tarnów w rynku europejskim, właściwym w aspekcie geograficznym dla kaprolaktamu wynosi ok. *(tajemnica przedsiębiorstwa)*. Udział ZA Tarnów na światowym rynku siarczanu amonu wynosi ok. *(tajemnica przedsiębiorstwa)*. Udział natomiast uczestników koncentracji na rynku regionalnym (obejmującym Europę Centralną), właściwym w aspekcie geograficznym dla kwasu azotowego, kształtuje się na poziomie *(tajemnica przedsiębiorstwa)*.

- c) ZA Kędzierzyn dostarczają do ZCh „Zachem” takie produkty jak: amoniak, mocznik, formalinę, azotyn sodowy, bezwodnik kwasu maleinowego oraz plastyfikatory. Udział ZA Kędzierzyn na europejskim rynku amoniaku wynosi ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, rynku Europy Środkowej formaliny **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, europejskim rynku mocznika istotnie poniżej udziału **(tajemnica przedsiębiorstwa)** osiąganego na rynku krajowym, europejskim rynku azotynu sodu **(tajemnica przedsiębiorstwa)**, europejskim rynku bezwodnika kwasu maleinowego **(tajemnica przedsiębiorstwa)** oraz światowym rynku plastyfikatorów ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Na bazie amoniaku, mocznika, formaliny i azotynu sodu ZCh „Zachem” wytwarzają barwniki i pigmenty nieorganiczne. Udział tej spółki w rynku światowym, właściwym dla barwników i pigmentów wynosi poniżej **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Na bazie bezwodnika kwasu maleinowego ZCh „Zachem” wytwarzają poliole poliestrowe. Na rynku europejskim, właściwym dla polioli poliestrowych ZCh „Zachem” nie prowadziły sprzedaży, natomiast w rynku krajowym ich udział w rynku polioli poliestrowych wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Na bazie plastyfikatorów ZCh „Zachem” wytwarzają granulaty kablowe. Udział tej spółki w rynku europejskim, właściwym dla granulatów kablowych wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.
- d) ZA Kędzierzyn dostarczają do ZCh „Organika-Sarzyna” bezwodnik kwasu maleinowego. Udział ZA Kędzierzyn w rynku europejskim – właściwym geograficznie dla tego produktu – nie przekracza **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Na bazie bezwodnika kwasu maleinowego ZCh „Organika-Sarzyna” produkują żywice poliestrowe, w szczególności żywice nienasycone, żelkoty bezbarwne i kolorowe oraz topkoty kolorowe. Szacunkowy udział ZCh „Organika-Sarzyna” w europejskim rynku żywic poliestrowych oscyluje w granicach ok. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**.
- e) ZA Tarnów dostarczają do ZCh „Organika-Sarzyna” następujące produkty: kwas solny, amoniak, podchloryn sodu, kwas azotowy techniczny oraz formalinę. Udział ZA Tarnów w rynku krajowym – właściwym geograficznie dla kwasu solnego – wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Amoniak produkowany w ZA Tarnów jest **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. W 2002 r. ZA Tarnów sprzedały na rynku krajowym **(tajemnica przedsiębiorstwa)** tego produktu, zaś w 2003 r. **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Dostawa amoniaku do ZCh „Organika-Sarzyna” to **(tajemnica przedsiębiorstwa)** ton. W efekcie obecność ZA Tarnów na tym rynku produktowym ma charakter marginalny. Udział ZA Tarnów w rynku krajowym - właściwym geograficznie dla podchlorynu sodu – wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Na bazie tych produktów ZCh „Organika-Sarzyna” wytwarza środki ochrony roślin. Udział ZCh „Organika-Sarzyna” w rynku światowym – właściwym geograficznie – dla środków ochrony roślin wynosi **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Udział ZA Tarnów w rynku Europy Centralnej – właściwym geograficznie dla kwasu azotowego technicznego nie przekracza **(tajemnica przedsiębiorstwa)**. Na

bazie kwasu azotowego ZCh „Organika–Sarżyna” wytwarzają saletrę wapniową, zaliczaną do grupy nawozów azotowych, posiadając w rynku krajowym udział nieprzekraczający (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Udział ZA Tarnów w rynku regionalnym obejmującym Europę Środkową, Niemcy, Austrię i Litwę – właściwym geograficznie dla formaliny – wynosi poniżej (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Na bazie formaliny ZCh „Organika-Sarżyna” produkują żywice fenolowe, w zakresie których posiadają w rynku krajowym udział na poziomie (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

- f) Przedmiotem dostaw z ZA Tarnów do ZCh „Zachem” są dwa produkty, a mianowicie chlor oraz nitrozy. Udział ZA Tarnów w rynku krajowym – właściwym geograficznie dla chloru – wynosi ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Udział ZA Tarnów na rynku regionalnym, obejmującym swym zasięgiem Polskę, Niemcy, Czechy, Słowację i Węgry, właściwym dla nitroz nie przekracza (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Na bazie chloru i nitroz ZCh „Zachem” produkują odpowiednio epichlorohydrynę (EPI) i diizocjanian toluenu (TDI). Udział ZCh „Zachem” w światowym rynku EPI – właściwym geograficznie dla tego produktu – wynosi ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*). Udział natomiast ZCh „Zachem” w światowym rynku TDI wynosi ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*).

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, iż planowana koncentracja pozostanie bez wpływu na wszystkie pozostałe rynki właściwe, na których pomiędzy pasywnymi uczestnikami transakcji zidentyfikowano powiązania o charakterze pionowym. Jak wykazało przeprowadzone postępowanie, w żadnym ze wskazanych w niniejszej decyzji produktów będących przedmiotem dostaw, jak również produktów wytwarzanych na ich bazie, udział poszczególnych spółek w rynkach właściwych geograficznie dla tych produktów nie przekracza 30 %.

5. Rynek właściwy, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym.

Przedmiotowa koncentracja wywiera również wpływ w układzie konglomeratowym na rynek magazynowania paliw. Jedna ze spółek kontrolowanych przez Naftę Polską (Naftobazy Sp. z o.o.) posiada bowiem na tym rynku udział przekraczający 40 % (ok. (*tajemnica przedsiębiorstwa*)). W związku jednak z tym, iż działalność spółek przejmowanych przez Naftę Polską w ramach niniejszej koncentracji nie pokrywa się z rynkiem paliwowym, nie ma podstaw przypuszczać, iż silna pozycja na rynku magazynowania paliw, jaką obecnie posiada pośrednio Nafta Polska, będzie mogła zostać przeniesiona na wzmocnienie pozycji na rynkach, na których działają ZA Tarnów, ZA Kędzierzyn ZCh „Organika-Sarżyna” oraz ZCh „Zachem”.

Reasumując, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów postanowił wydać zgodę na dokonanie przedmiotowej koncentracji, uzależniając ją od spełnienia

przez Naftę Polską wymogów określonych w sentencji niniejszej decyzji. Tym samym planowana koncentracja, nie doprowadzi istotnego ograniczenia konkurencji, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. A zatem koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 18 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

Cezary Banasiński

Otrzymuje:

Pani
Anna Fornalczyk
Comper Fornalczyk i Wspólnicy
Pełnomocnik Nafty Polskiej S.A.
Spółka Jawna
Ul. Żurawia 7/9
91-455 Łódź